

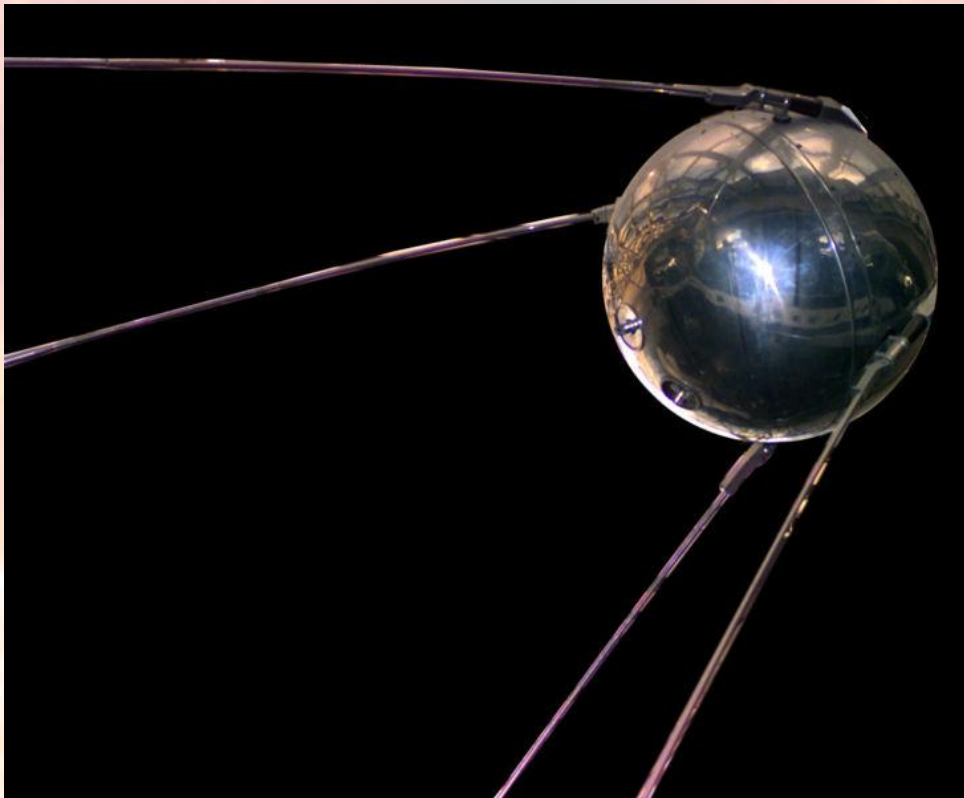
HINODE i STeReO

**Nowe satelitarne obserwatoria
słoneczne**

**dr Tomasz Mrozek
Instytut Astronomiczny
Uniwersytet Wrocławski**

50 lat sztucznych satelitów...

Sputnik 1

-wystrelony:

4 października 1957 r.

-waga:

83 kg

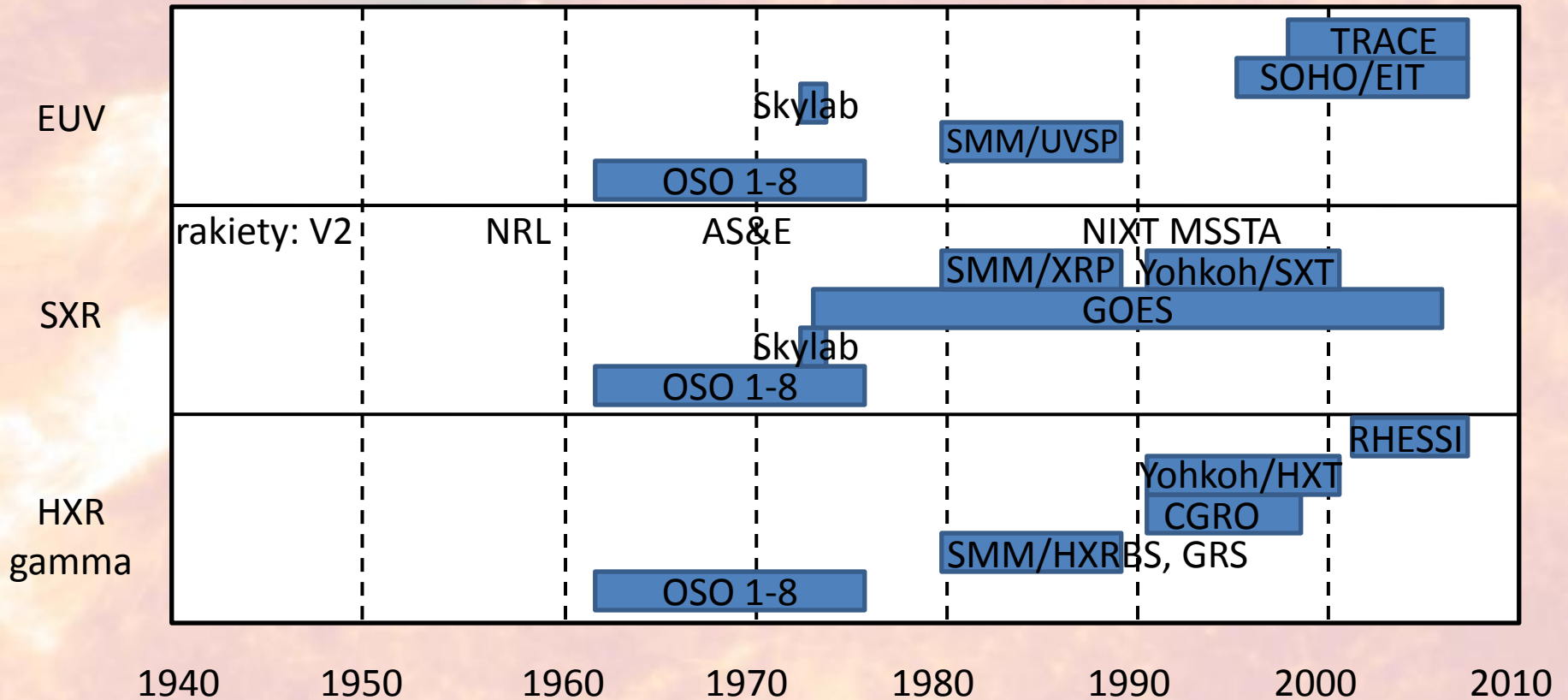
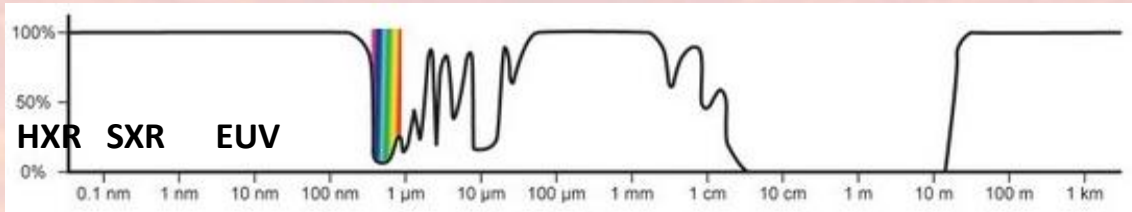
- rakieta:

R-7 zaprojektowana
przez Siergieja Korolowa

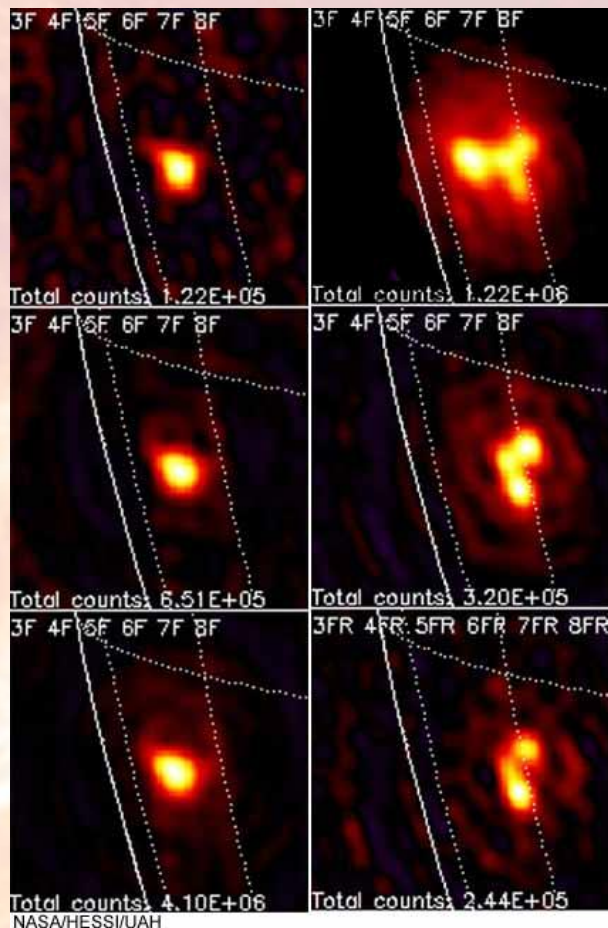
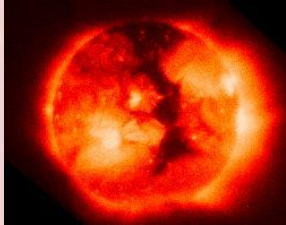
-orbita:

227 - 945 km, 96 min.

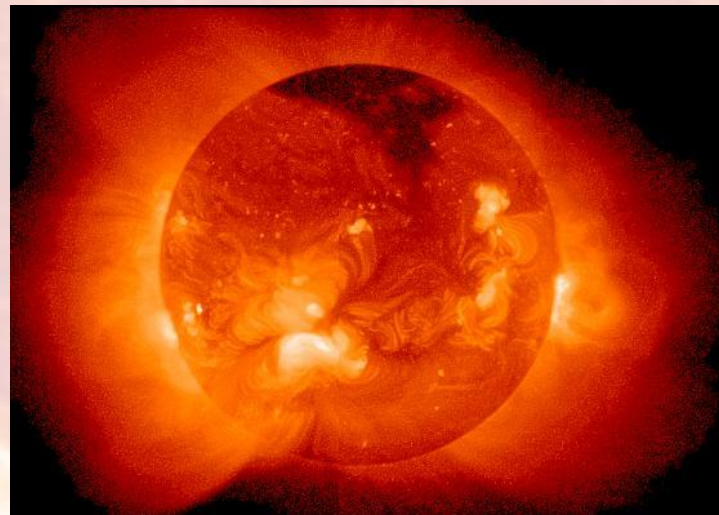
... i nieco więcej lat pozaatmosferycznych obserwacji Słońca

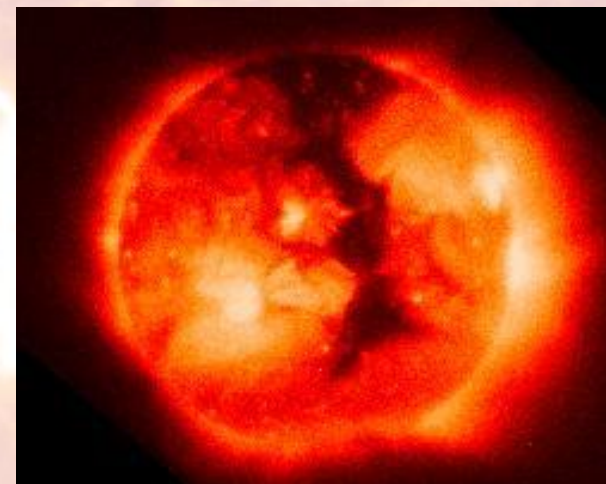
Zakres ultrafioletowy i rentgenowski

RHESSI

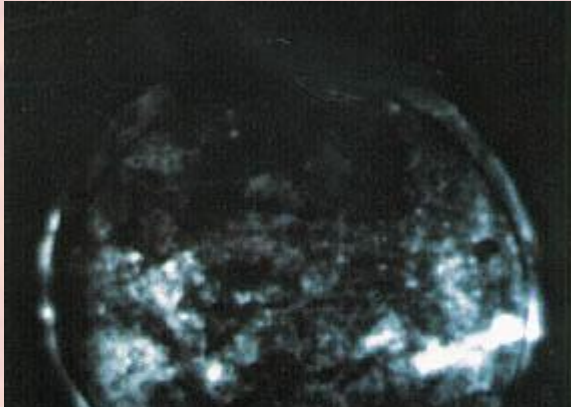
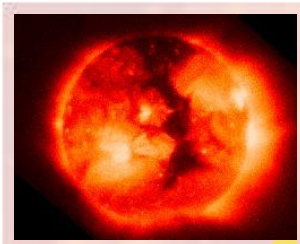

Yohkoh

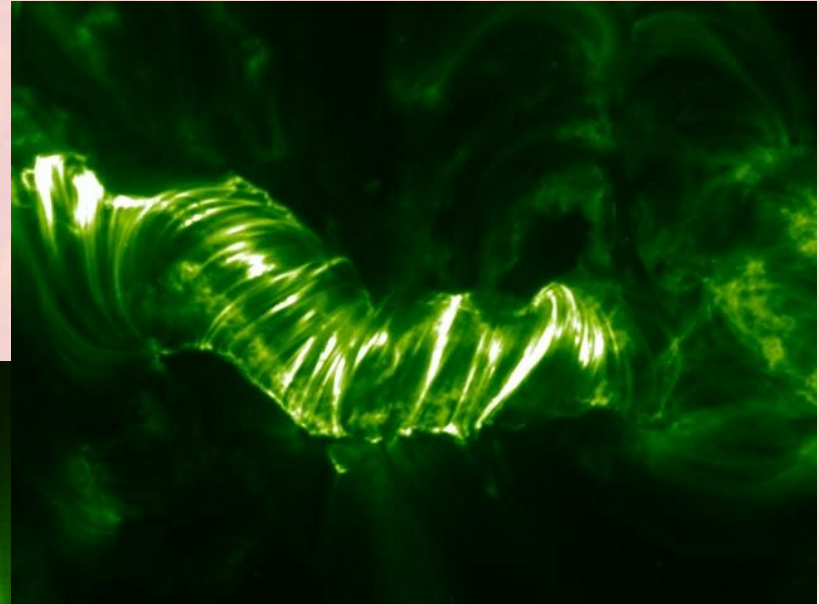
SKYLAB

Zakres ultrafioletowy i rentgenowski

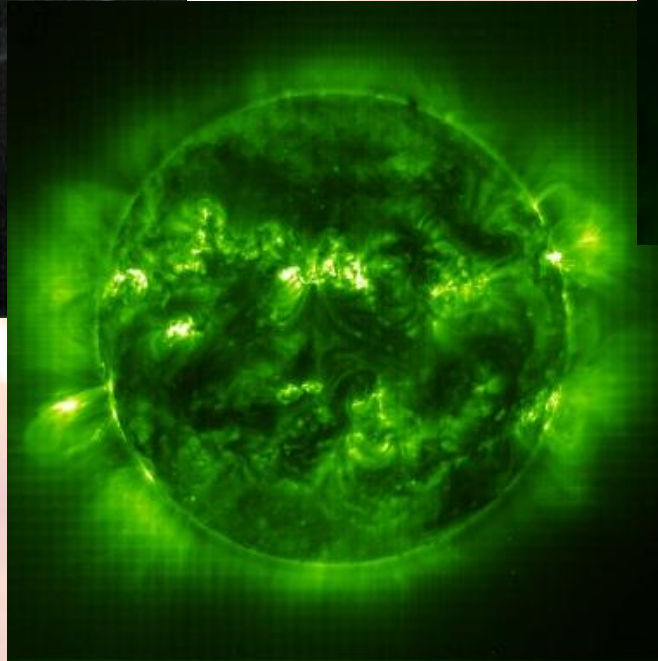

SKYLAB

2

TRACE

SOHO/EIT

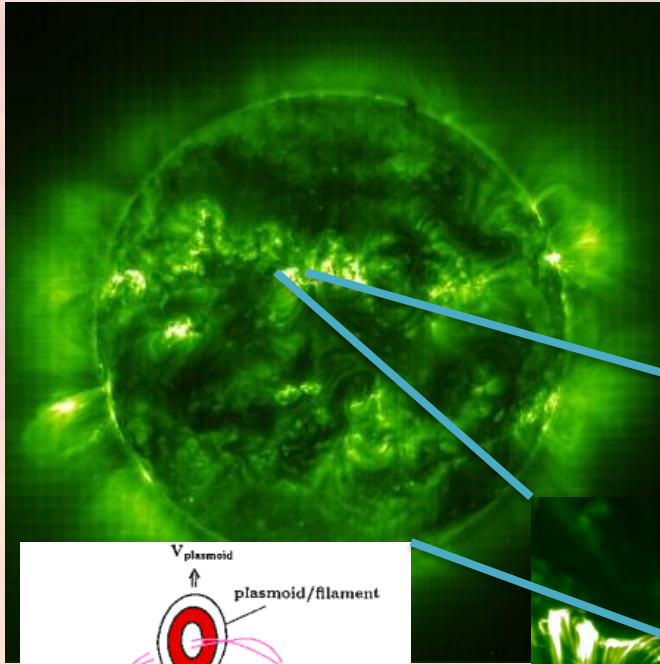

Współczesny obraz Słońca

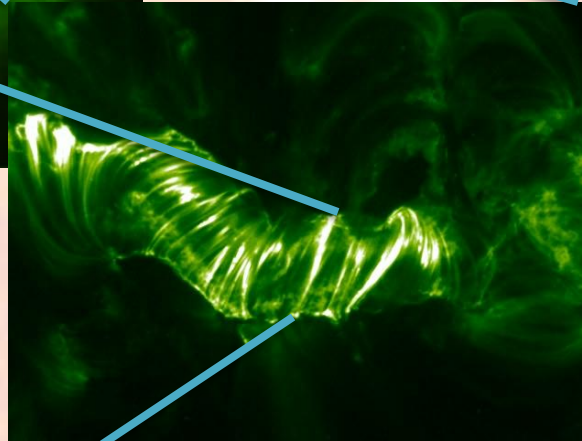
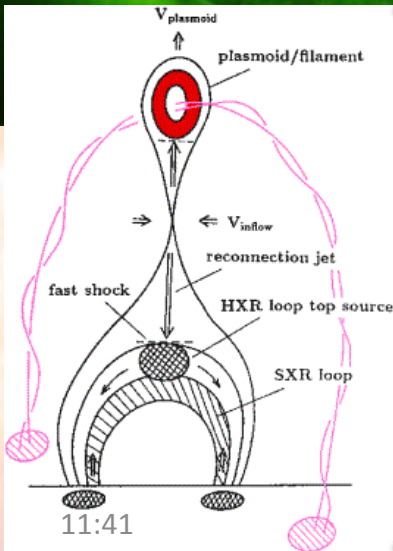

Nowe obserwatoria – jak i po co?

- Lepsza rozdzielczość czasowa i przestrzenna
- Lepsze widma, spektrografy obrazujące
- Kilka różnych teleskopów zainstalowanych na jednym satelicie

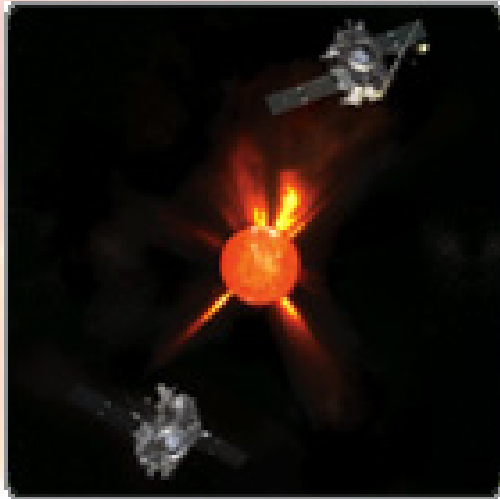

- Weryfikacja modeli
- Wydzielanie energii
- Grzanie korony
- Przyspieszanie cząstek
- CME
- Heliosejsmologia
- Dynamo słoneczne
- Pogoda kosmiczna
itd...

2006 r. – dwa nowe obserwatoria

Solar Terrestrial Relations Observatory (STeReO)

<http://stereo.gsfc.nasa.gov/>

HINODE (SOLAR-B)

http://solar-b.nao.ac.jp/index_e.shtml

HINODE

**22 września 2006 21:36 UT
(23 września 06:36 in JST)**

**Uchinoura Space Center,
Kagoshima, Japonia**

Hinode – instrumenty

SOT:
Solar Optical Telescope

XRT:
X-Ray Telescope

EIS:
**Extreme-ultraviolet
Imaging Spectrometer**

SOT

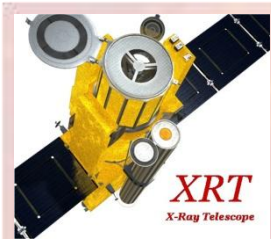
-50 cm teleskop aplanatyczny
Gregory'ego

- obserwacje w liniach (m.in. Ca II h,
Mg I b, Fe I, H I itd.) oraz w
kontinuum

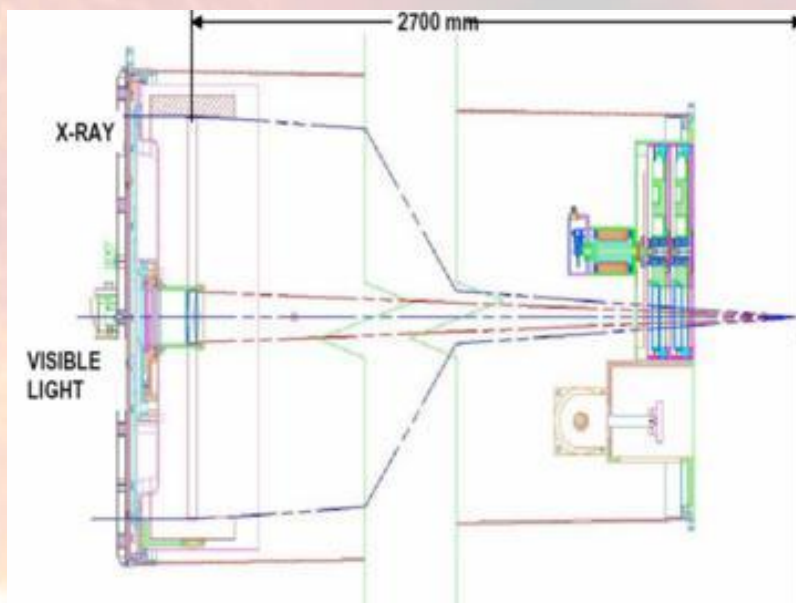
- rozdzielczość przestrzenna:
ok. 0.2'' (140 km)

- czasy ekspozycji:
od 0.03 do 1.6 s

XRT

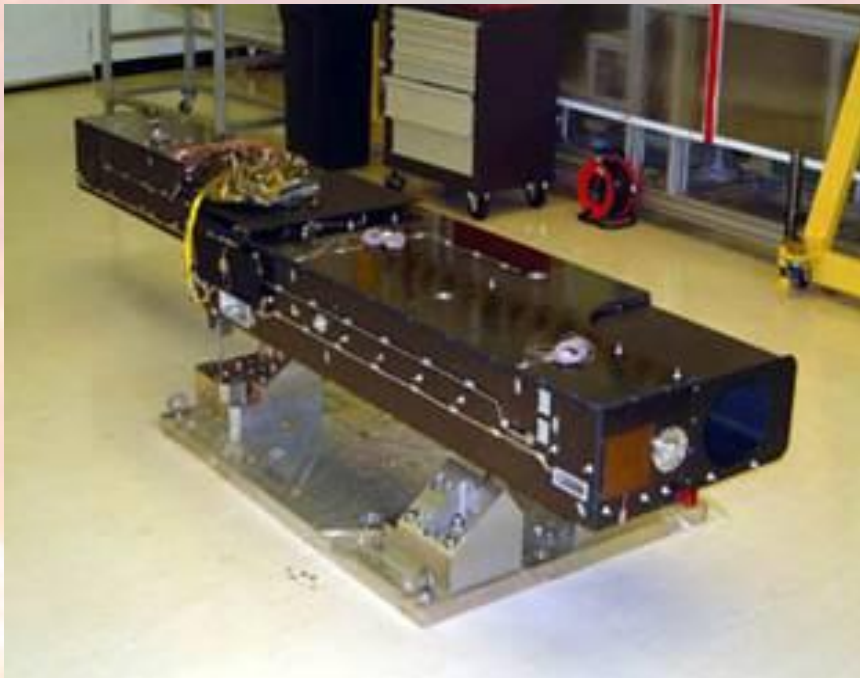
-optyka ukośnego padania (34 cm)

-zestaw filtrów pozwalających
prowadzić obserwacje plazmy
o temperaturach $10^6 - 3 \times 10^7$ K

-rozdzielczość przestrzenna:
ok. 2''

-rozdzielczość czasowa:
powyżej 2 s

EIS

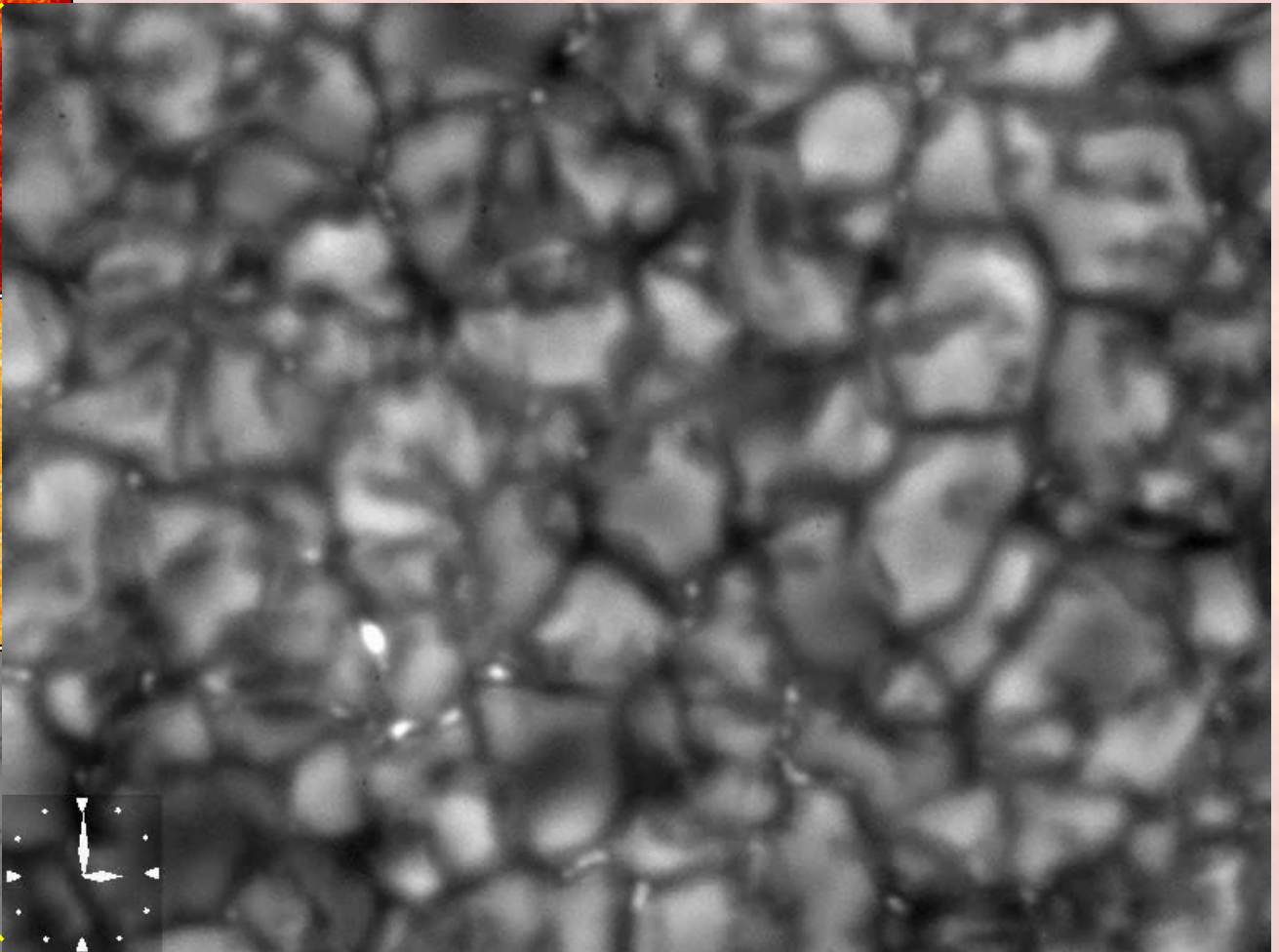
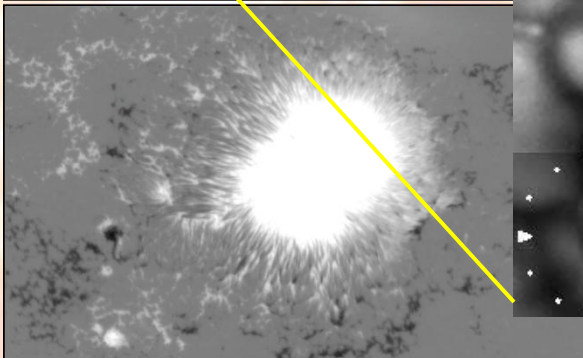
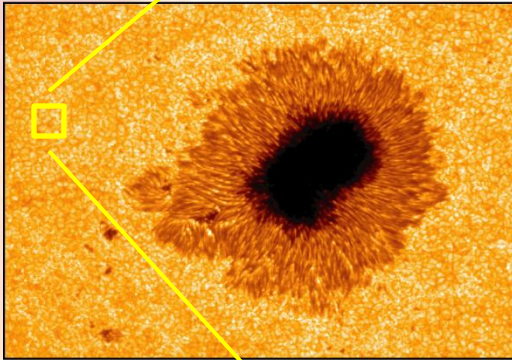
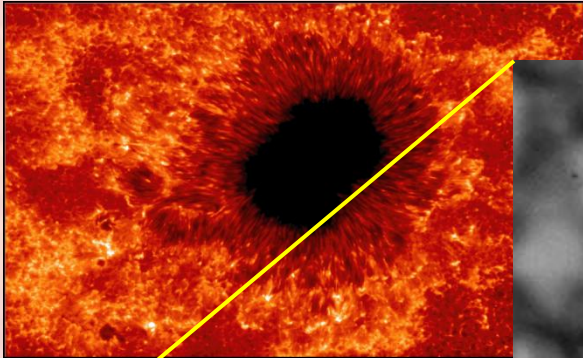
Spektrometr obrazujący

**Obserwacje w zakresach:
170-210 Å i 250-290 Å**

**Obserwacje prowadzone z
wykorzystaniem dwóch
wąskich (1'' i 2'') i dwóch
szerokich (40'' i 266'') szczelin.**

**Pomiar prędkości dopplerowskich
z dokładnością rzędu 2-3 km/s**

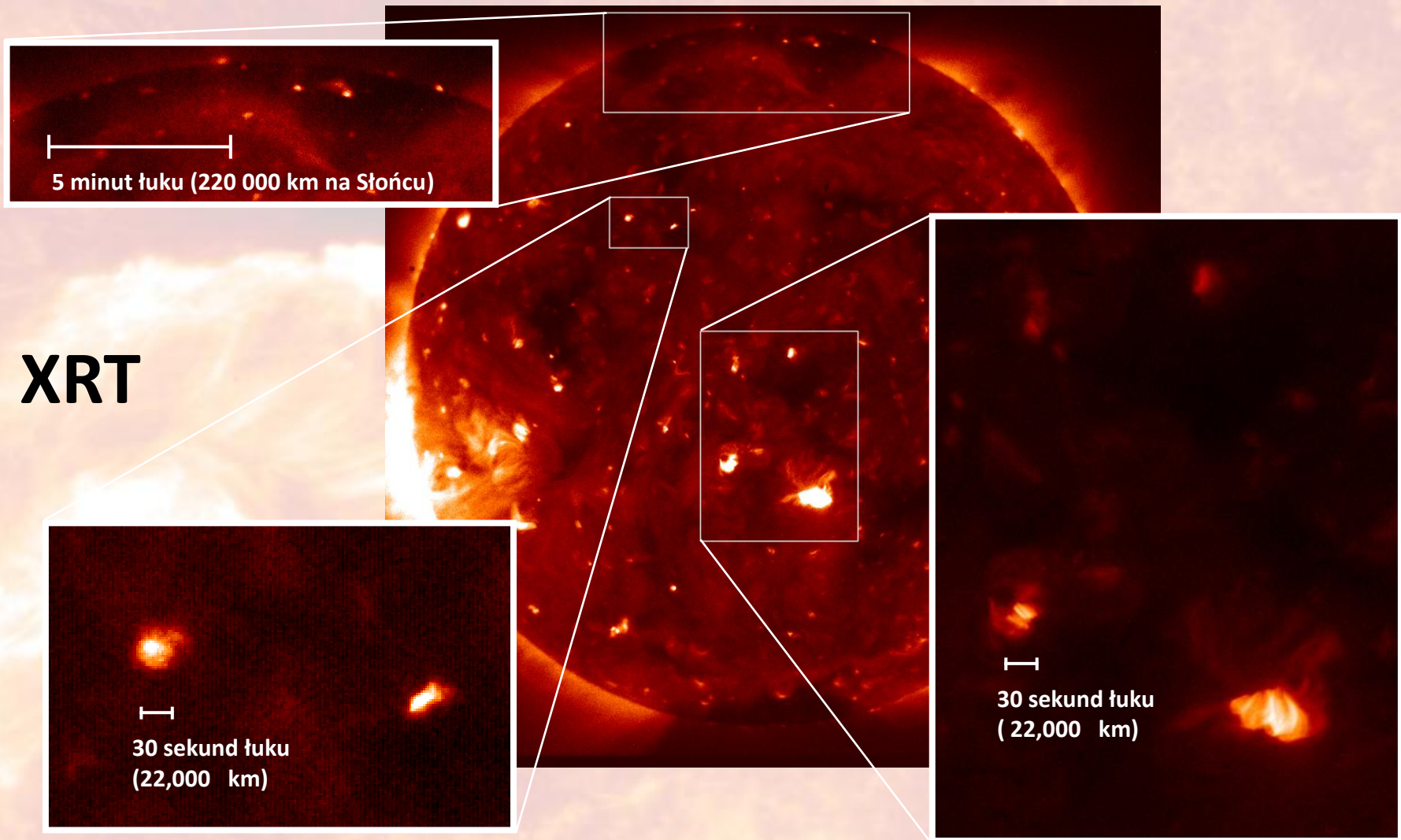
28 października 2006 r. – pierwsze wyniki

SOT

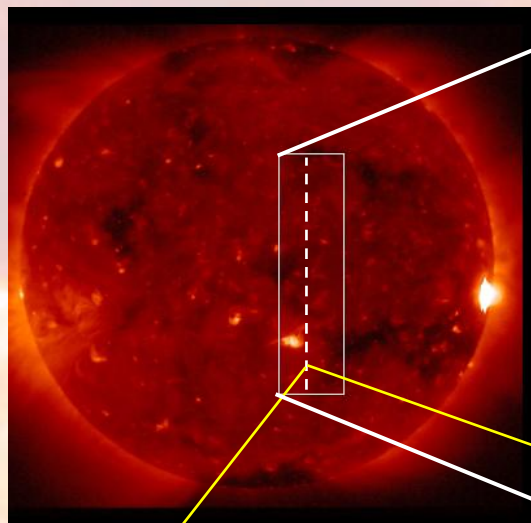
28 października 2006 r. – pierwsze wyniki

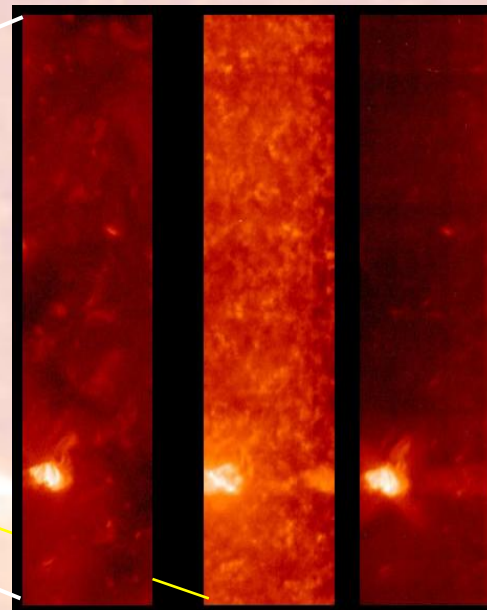
28 października 2006 r. – pierwsze wyniki

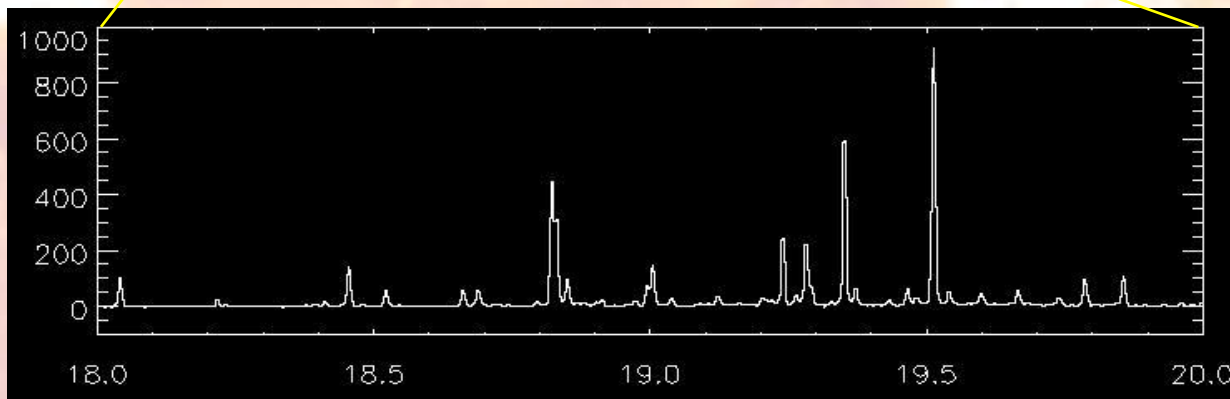
EIS

XRT 画像

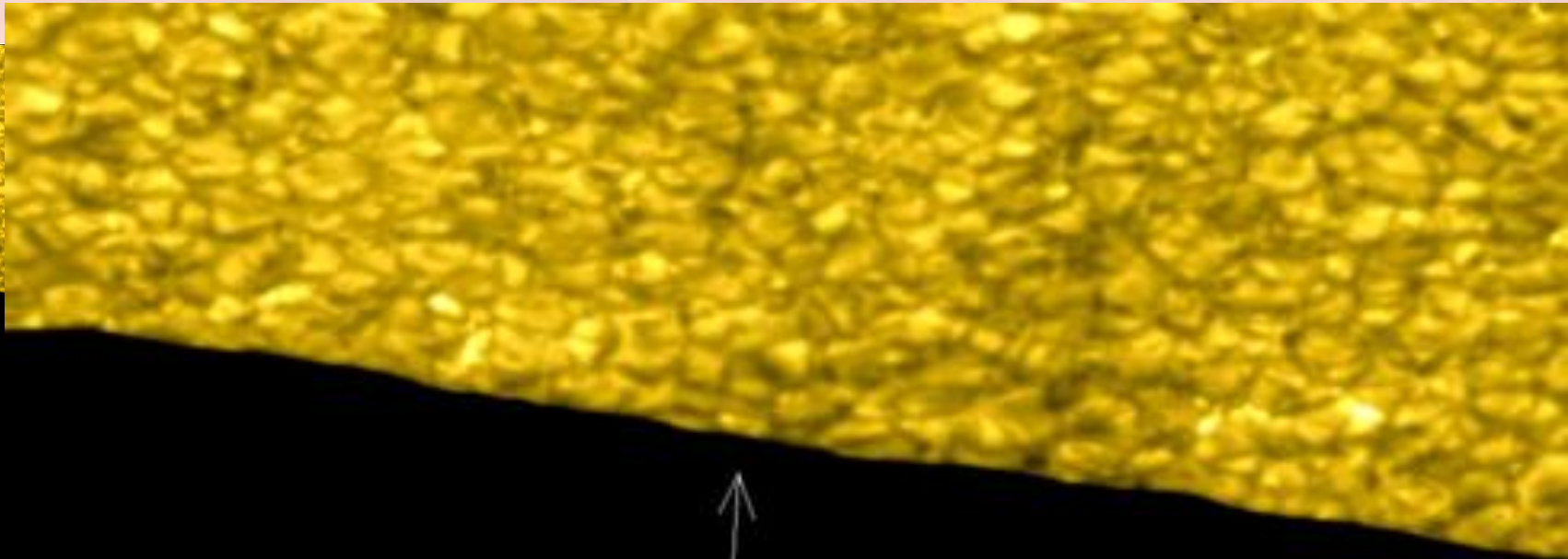
XRT HeII256 FeXV284

波長(nm)

17 lutego 2007 r. – częściowe zaćmienie Słońca

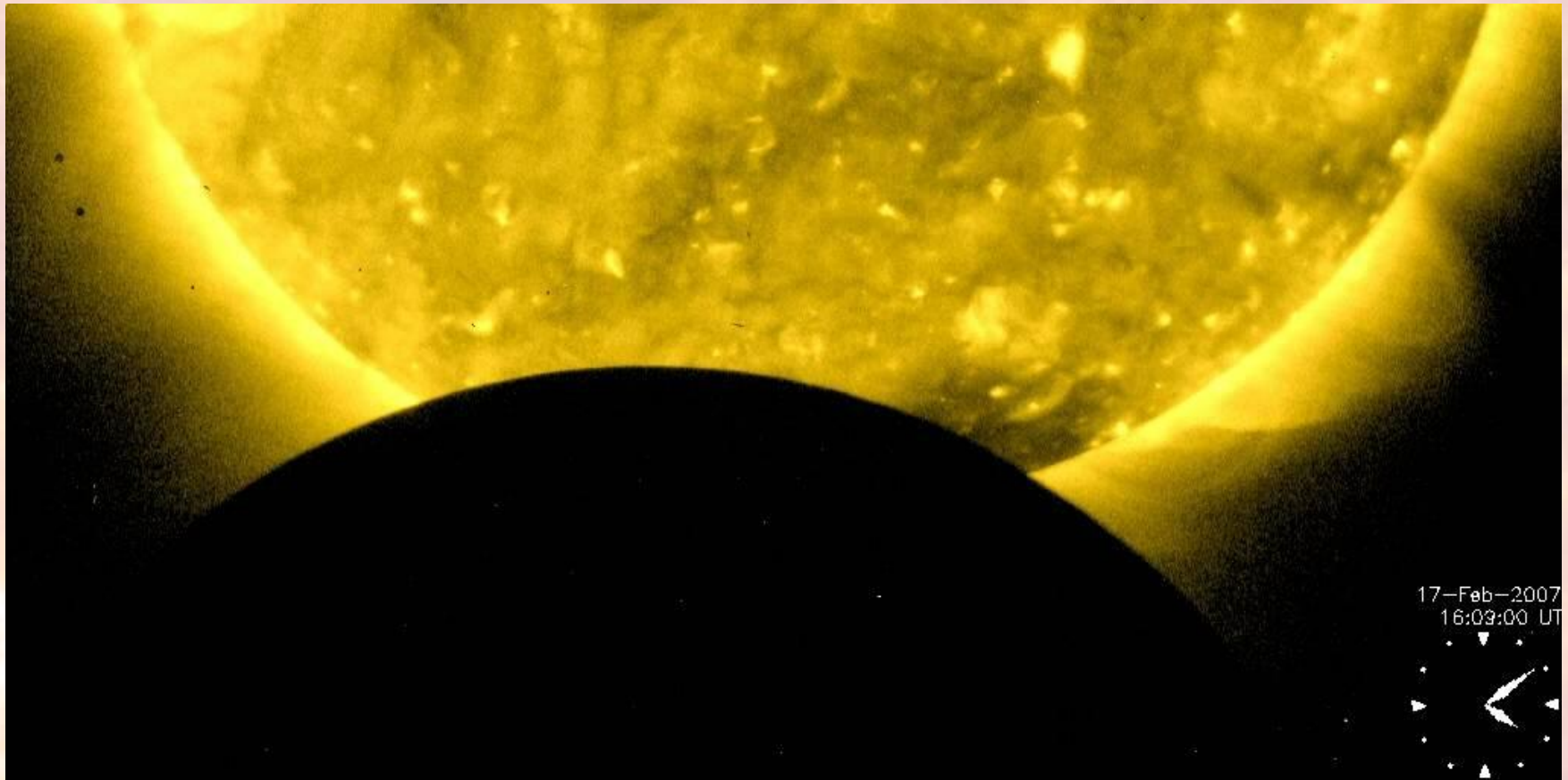

クレータ Nansen の窪地

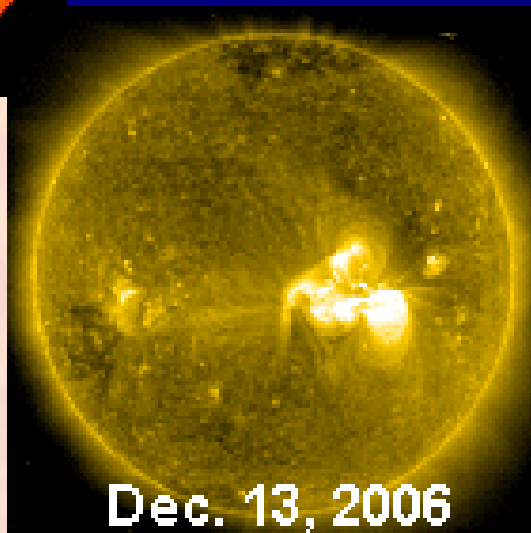
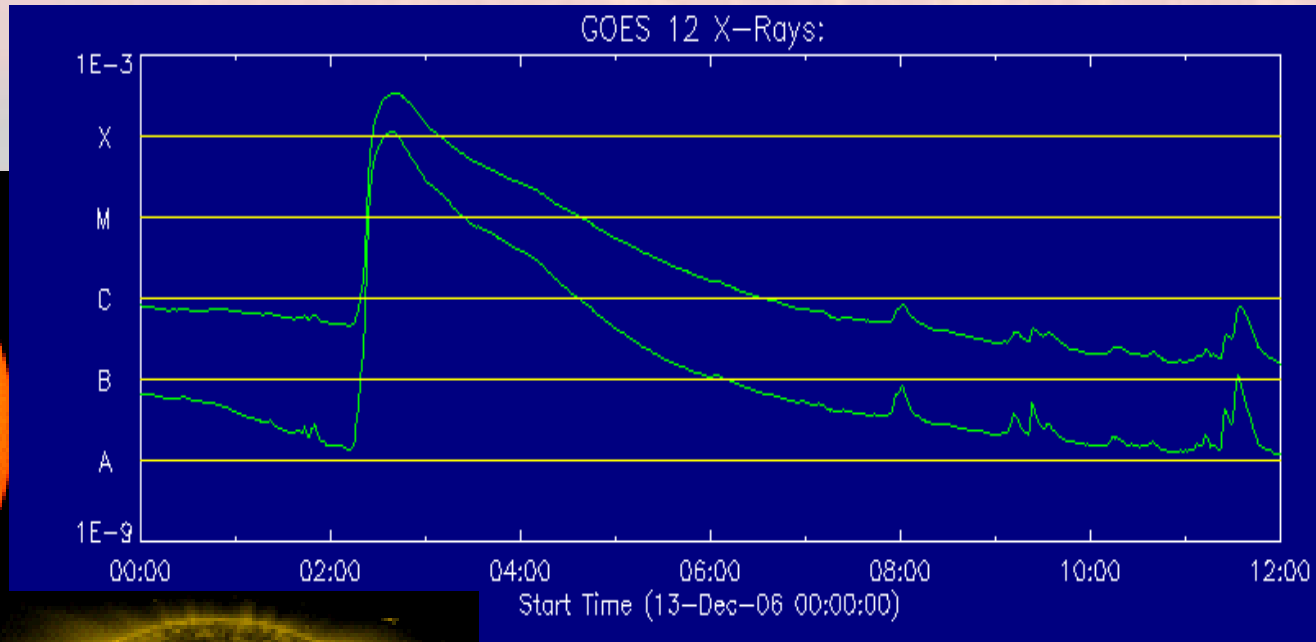
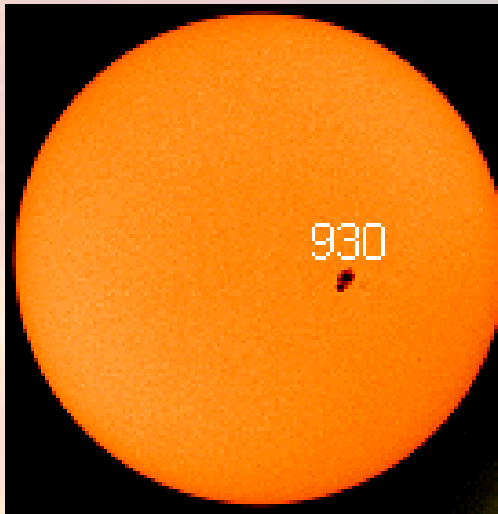
nn Y の窪地

17 lutego 2007 r. – częściowe zaćmienie Słońca

13 grudnia 2006

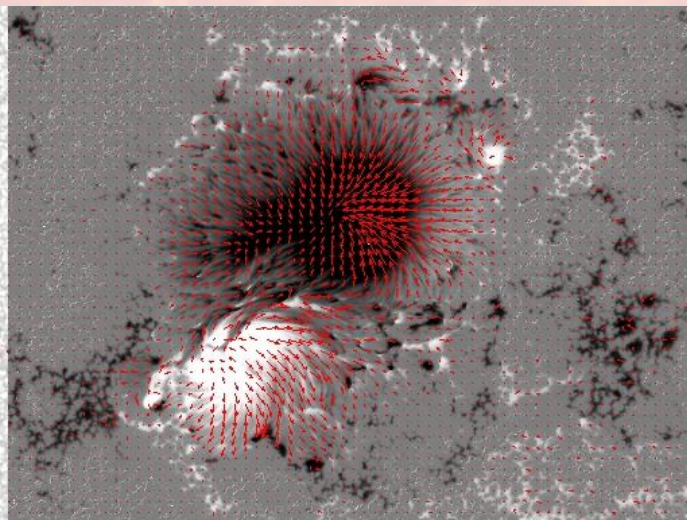
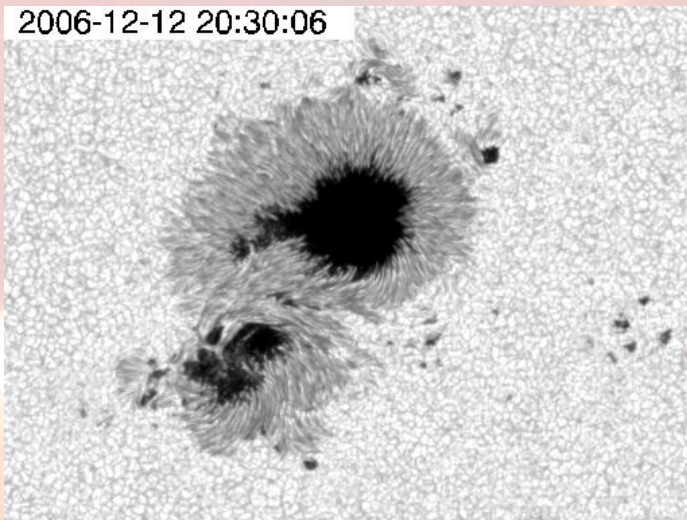
Dec. 13, 2006

11:41

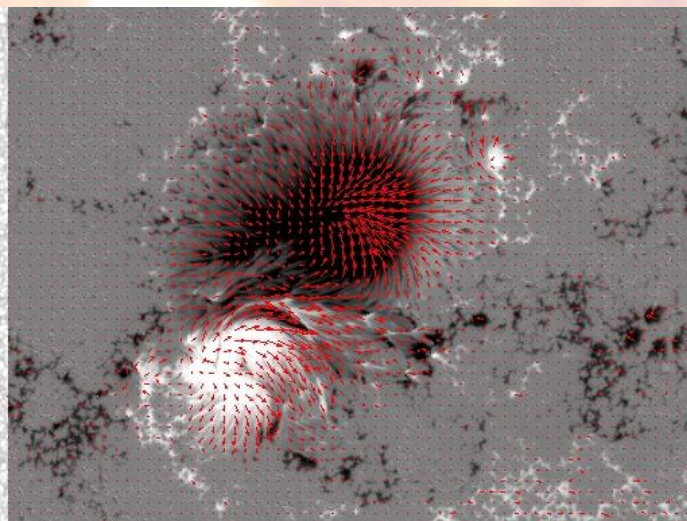
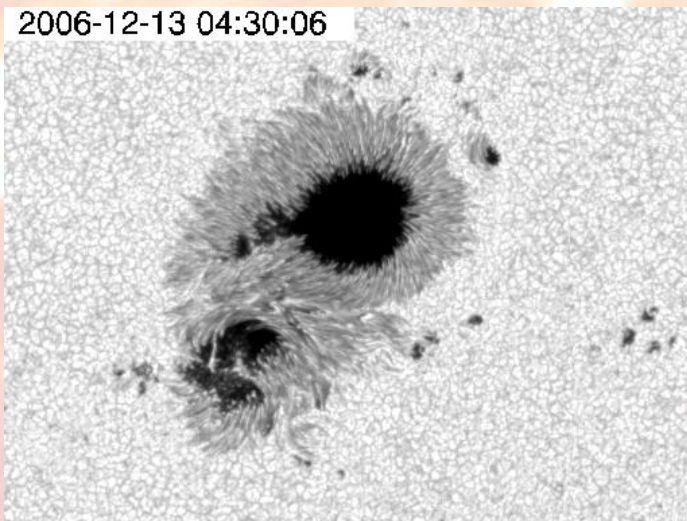

13 grudnia 2006 - SOT

2006-12-12 20:30:06

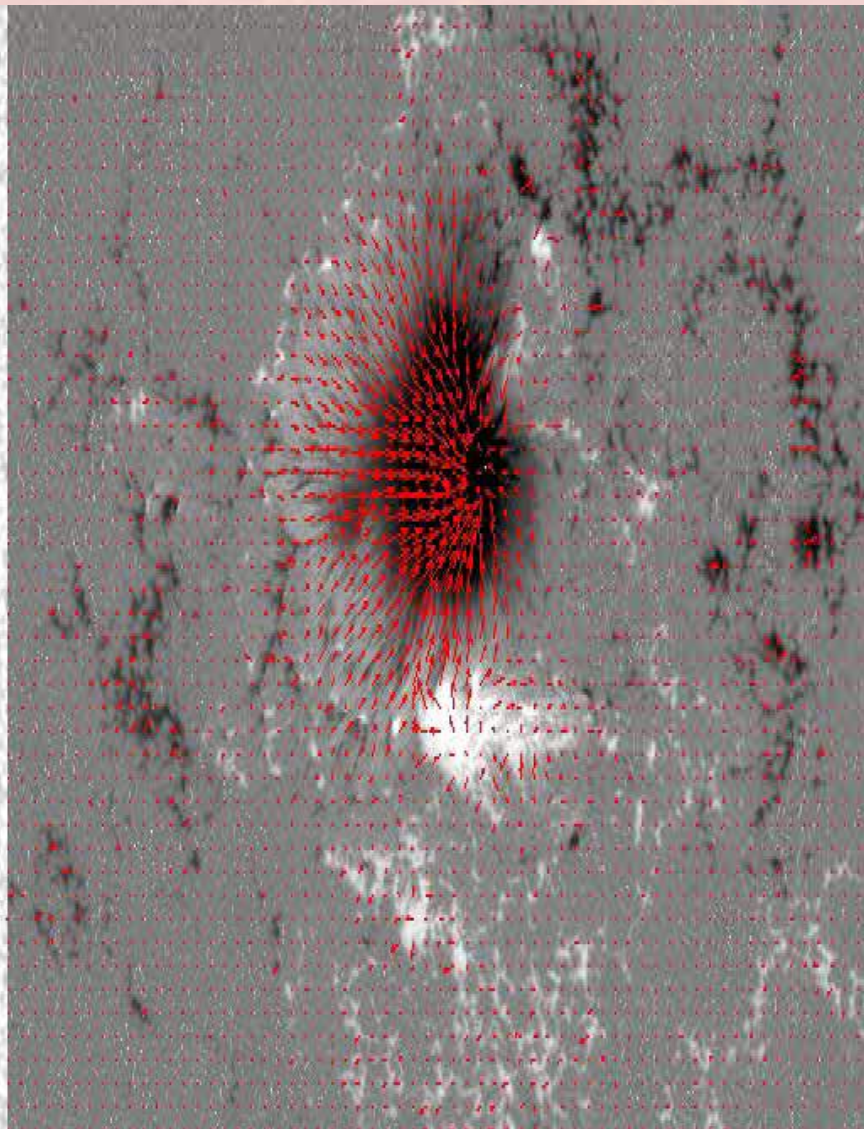
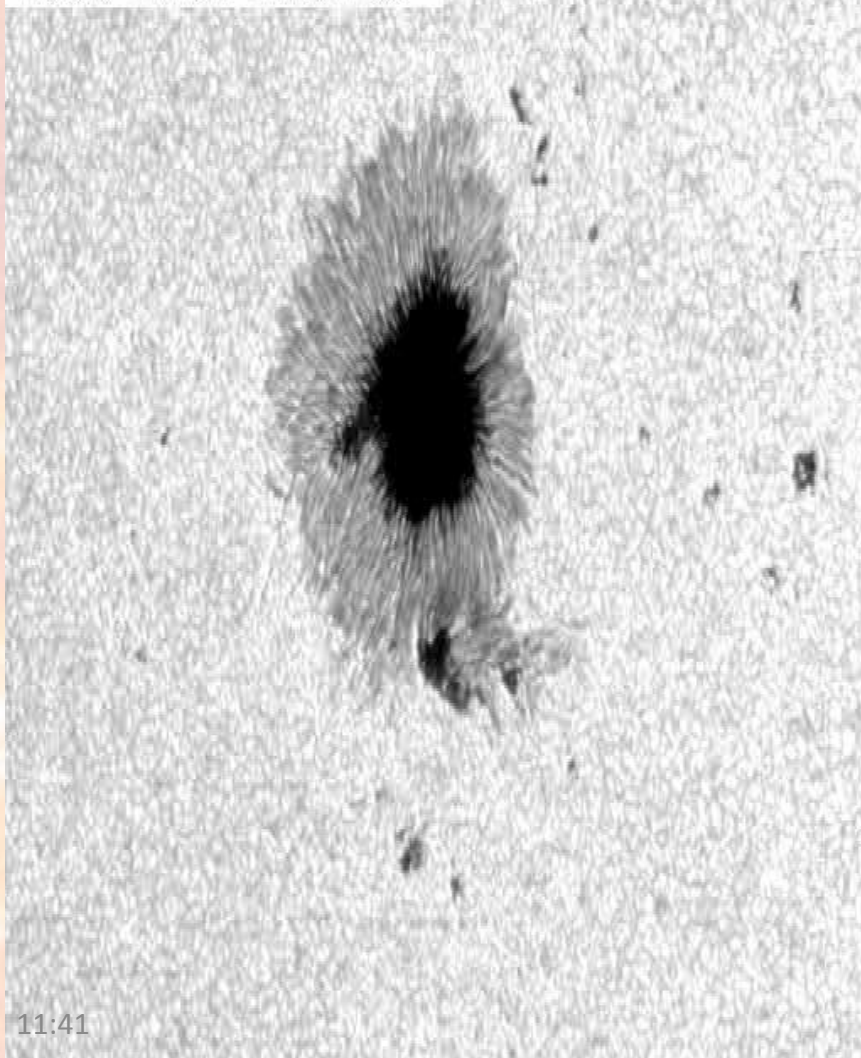
2006-12-13 04:30:06

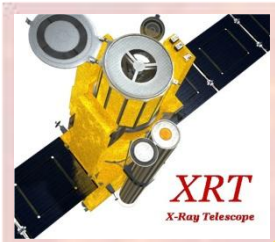

8-14 grudnia 2006 - SOT

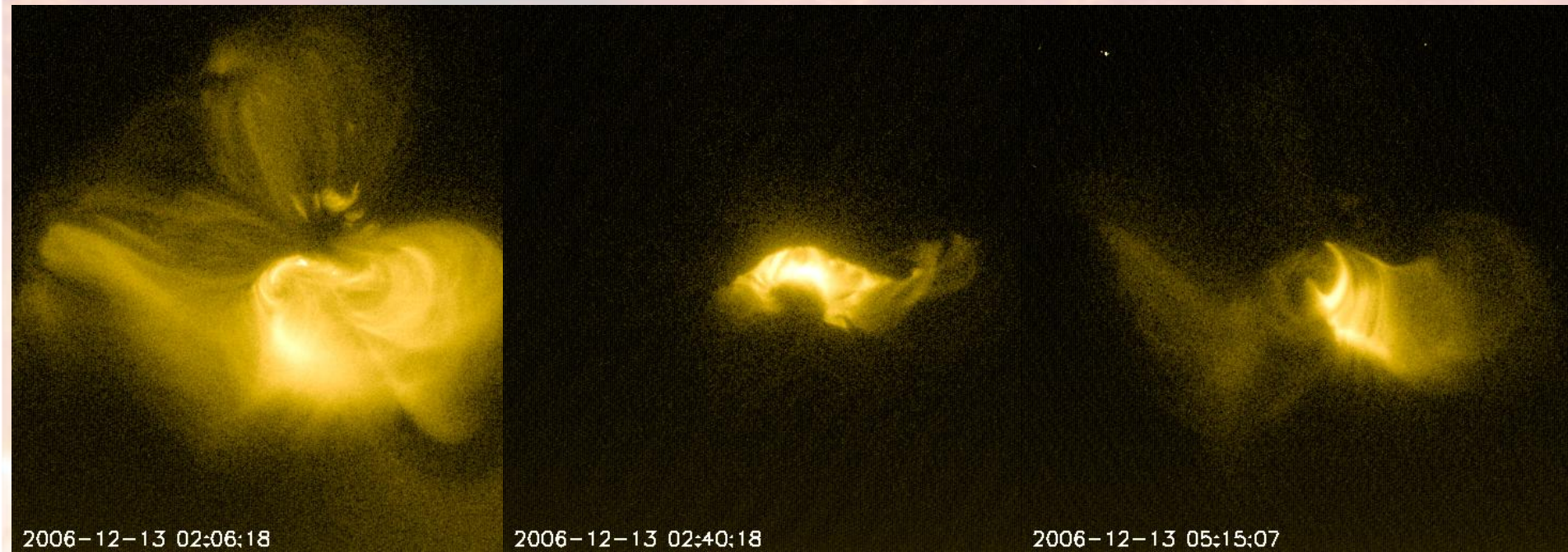
2006-12-08 10:51:05

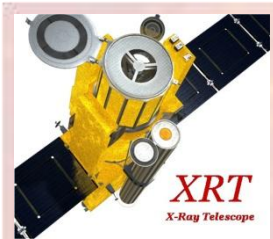

11:41

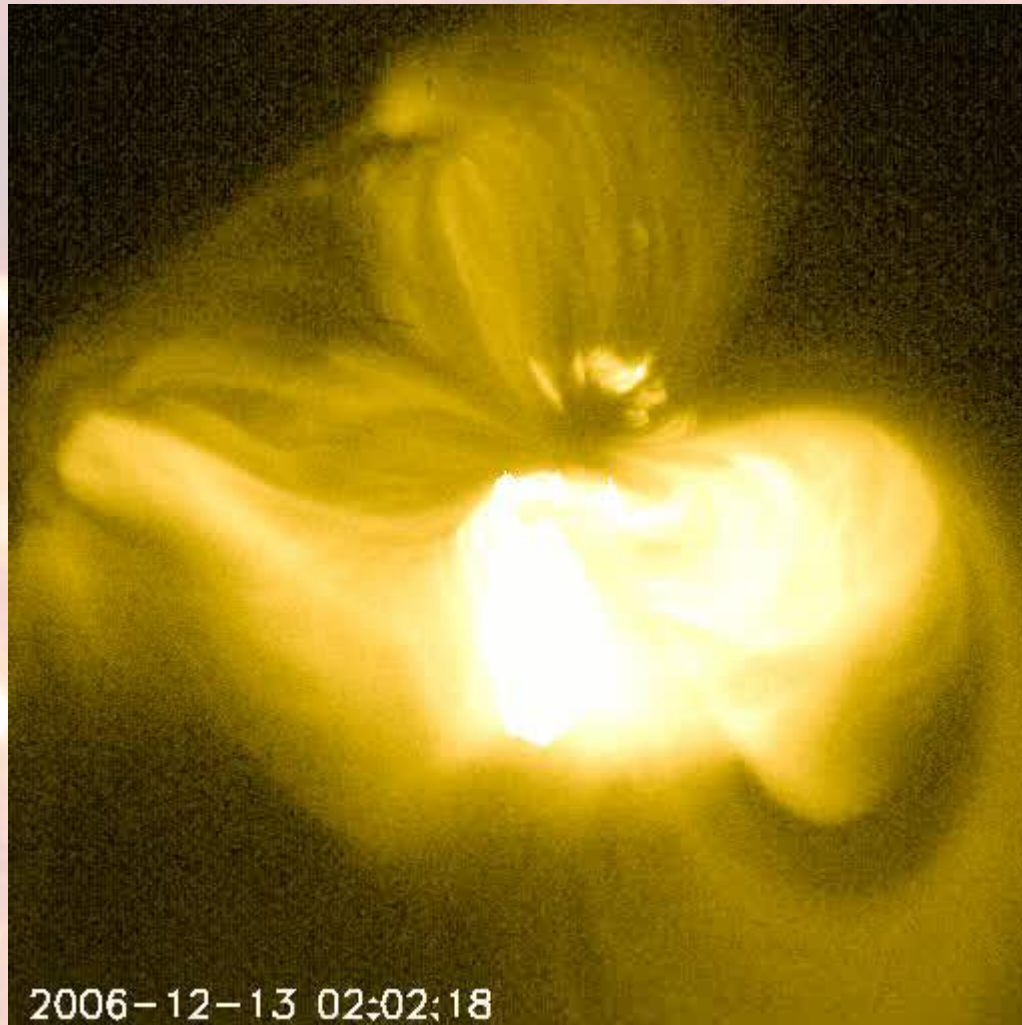

13 grudnia 2006 - XRT

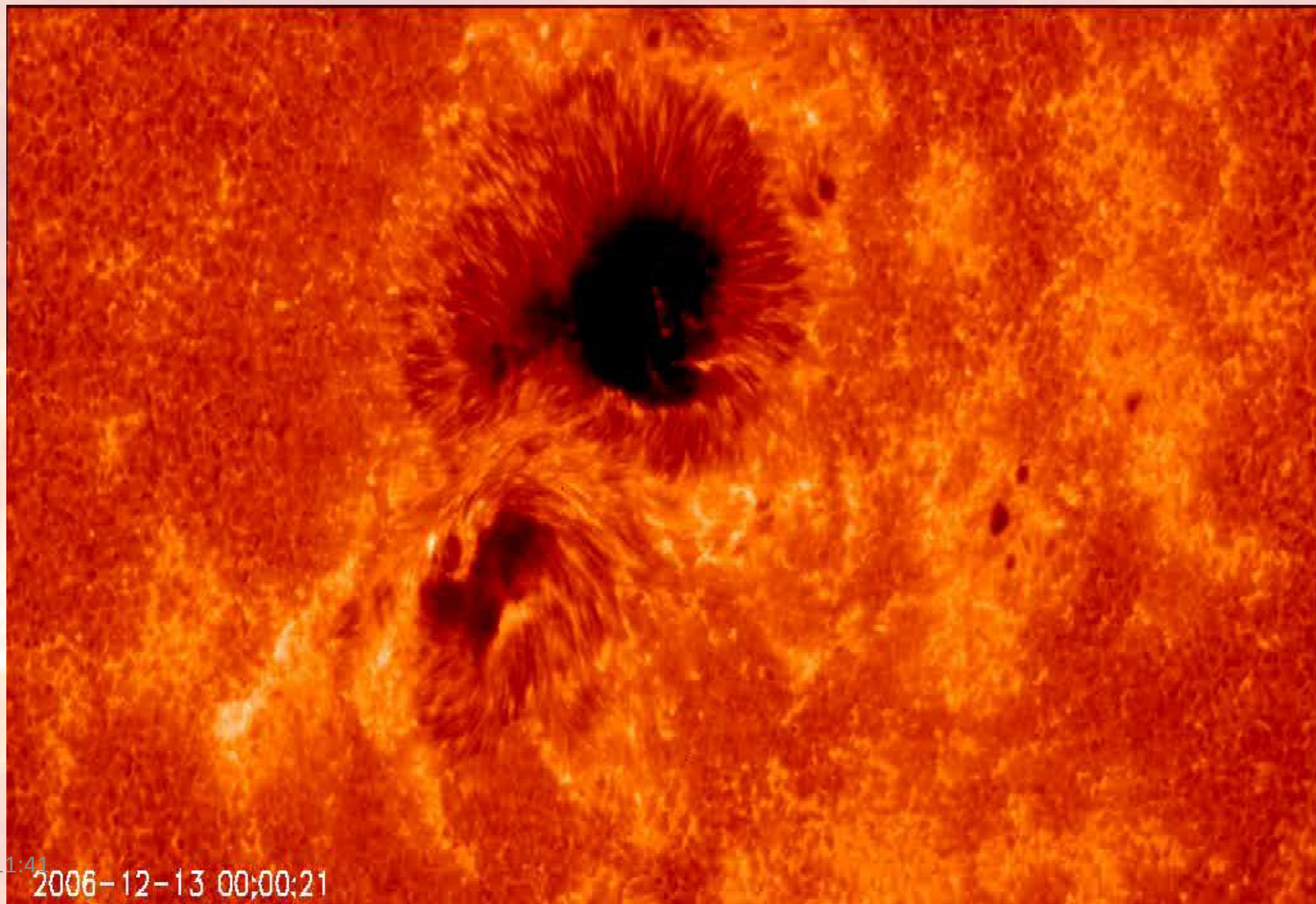

13 grudnia 2006 - XRT

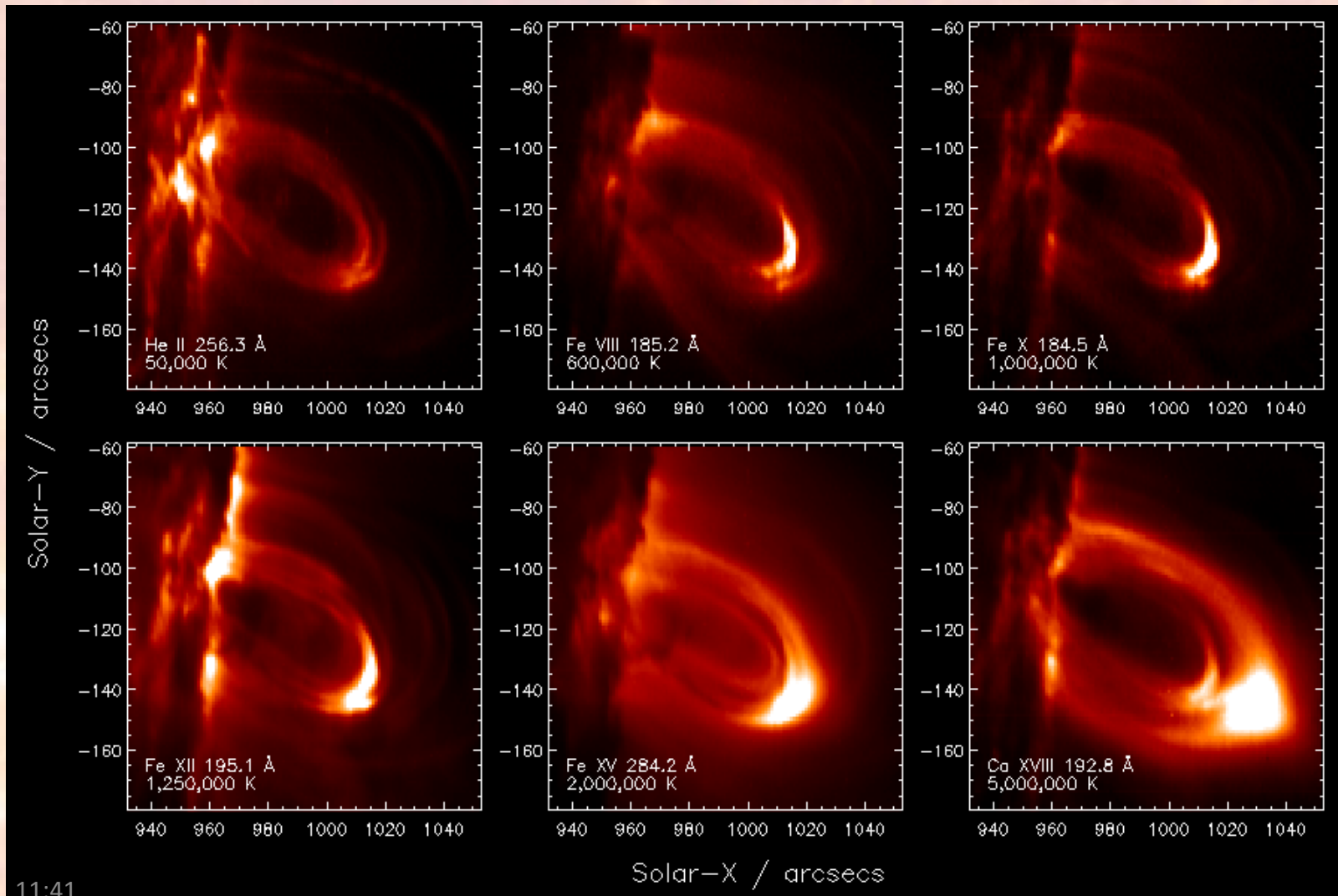

13 grudnia 2006 - SOT

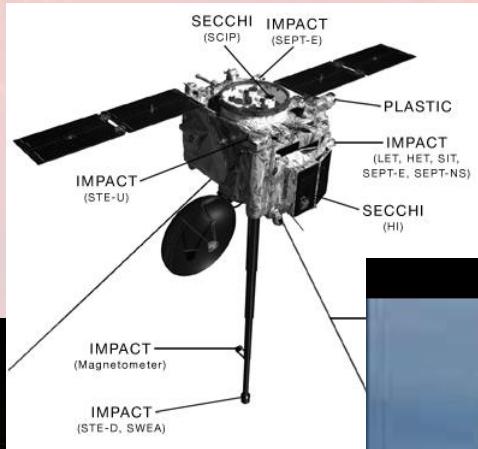

11:41
2006-12-13 00:00:21

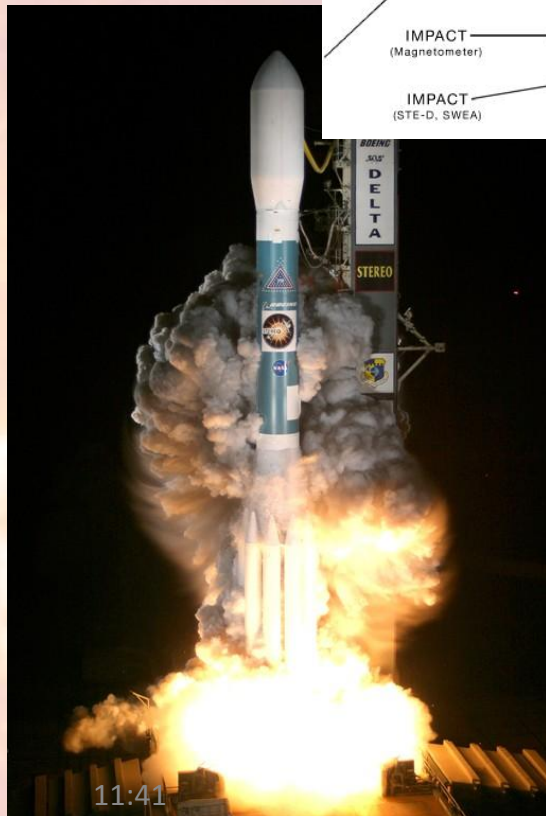
17 grudnia 2006 - EIS

STeReO

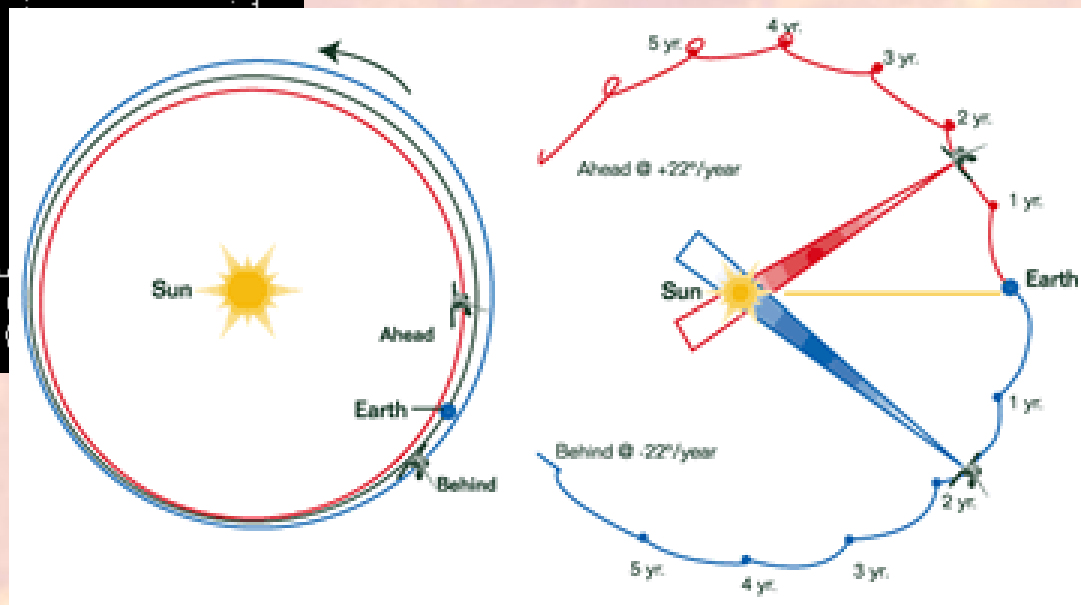
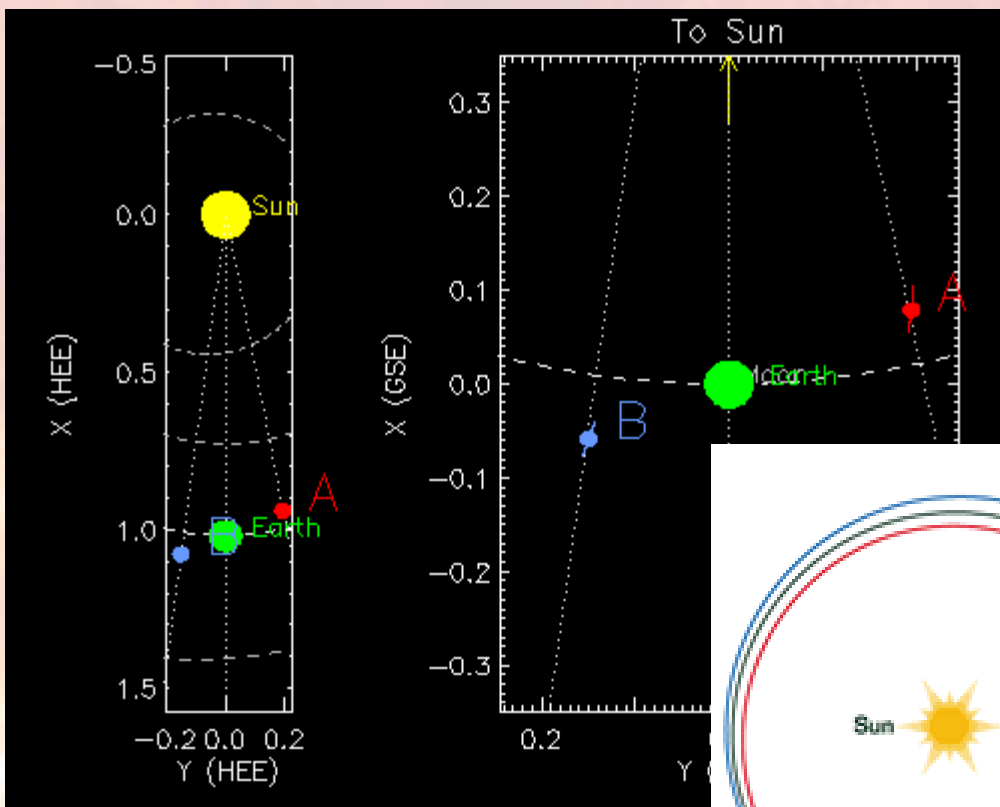
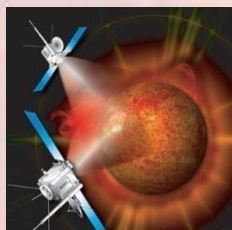
Start: 25 października 2006 r.

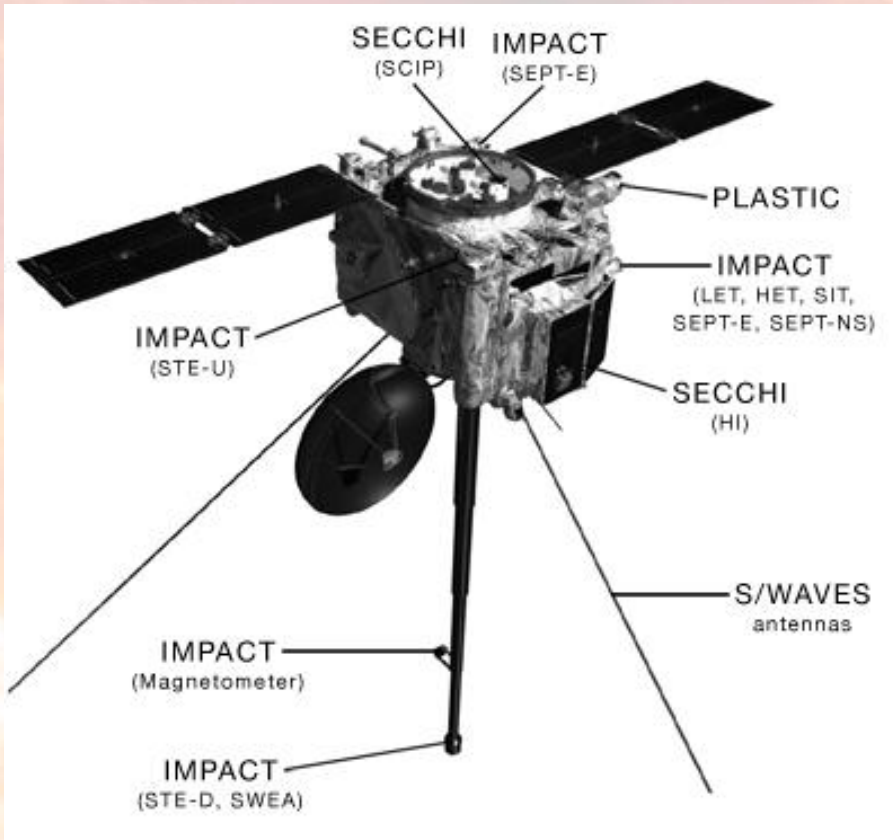
STeReO

STeReO w niedalekiej przyszłości

STeReO – instrumenty

Sun Earth Connection Coronal and Heliospheric Investigation (SECCHI)

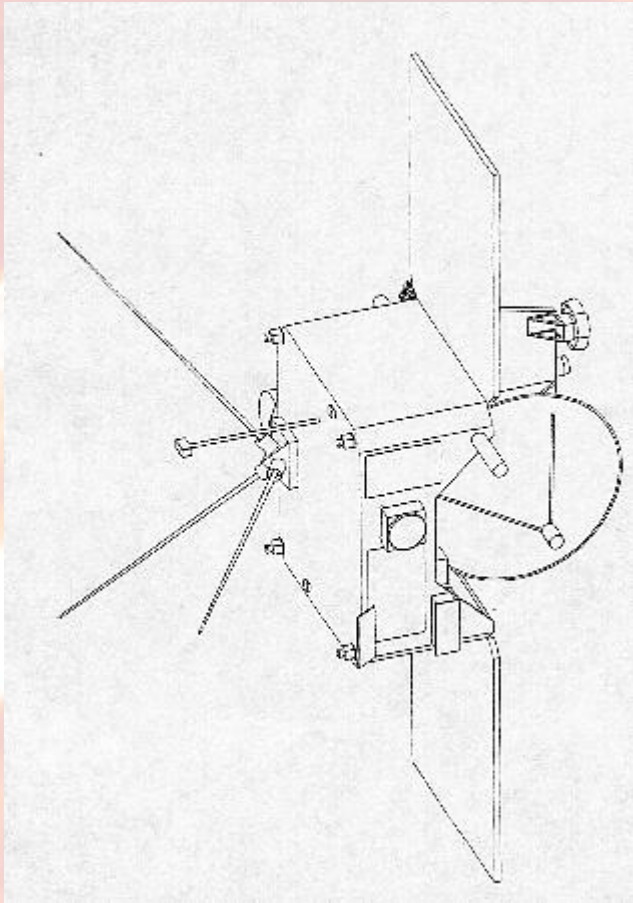
STEREO / WAVES

In-situ Measurements of Particles and CME Transients (IMPACT)

Plasma and Supra Thermal Ion Composition (PlaSTIC)

STeReO - WAVES

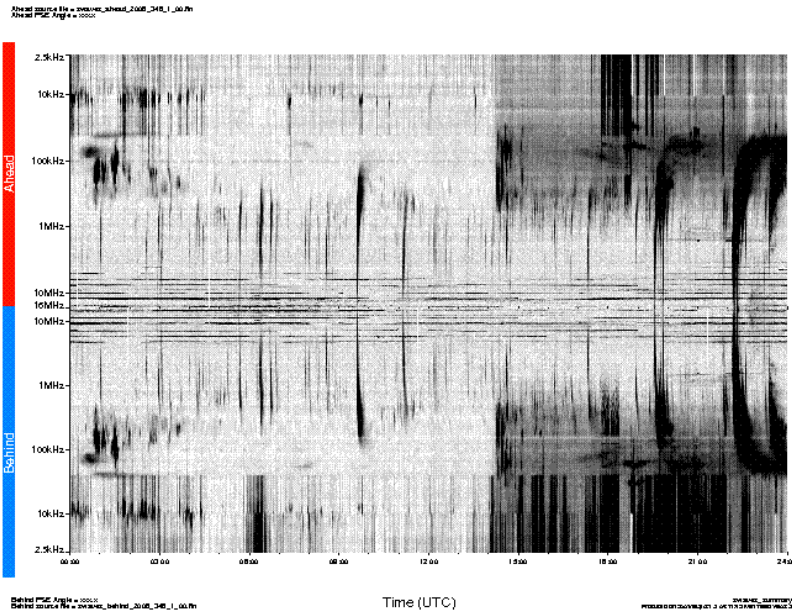
Rejestruje słoneczne promieniowanie radiowe w szerokim zakresie częstotliwości

LFR Lo	10-40 kHz
LFR Hi	40-160 kHz
HFR	0.125-16.075 MHz
FFR1	50 MHz
TDS	250,000 pomiarów/s w trzech pasmach

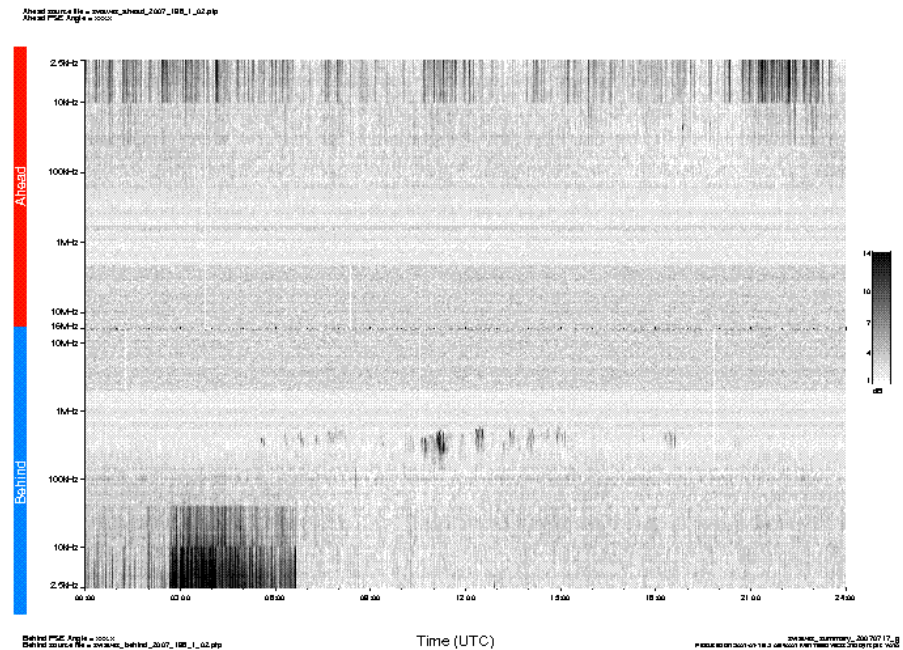
STeReO - WAVES

STEREO/WAVES Daily Summary - 14-Dec-2006 (DOY 348)

Śłońce aktywne

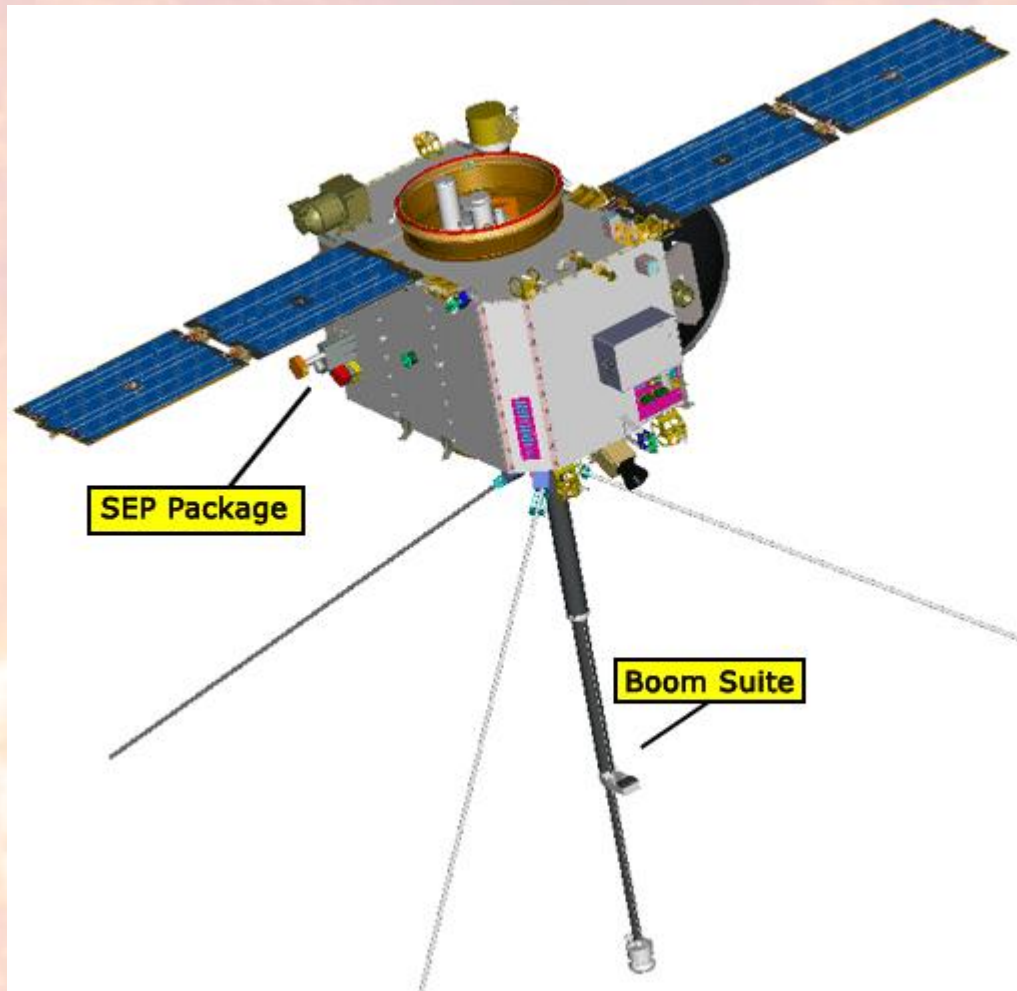
STEREO/WAVES Daily Summary - 17-Jul-2007 (DOY 198)

Śłońce spokojne

STeReO - IMPACT

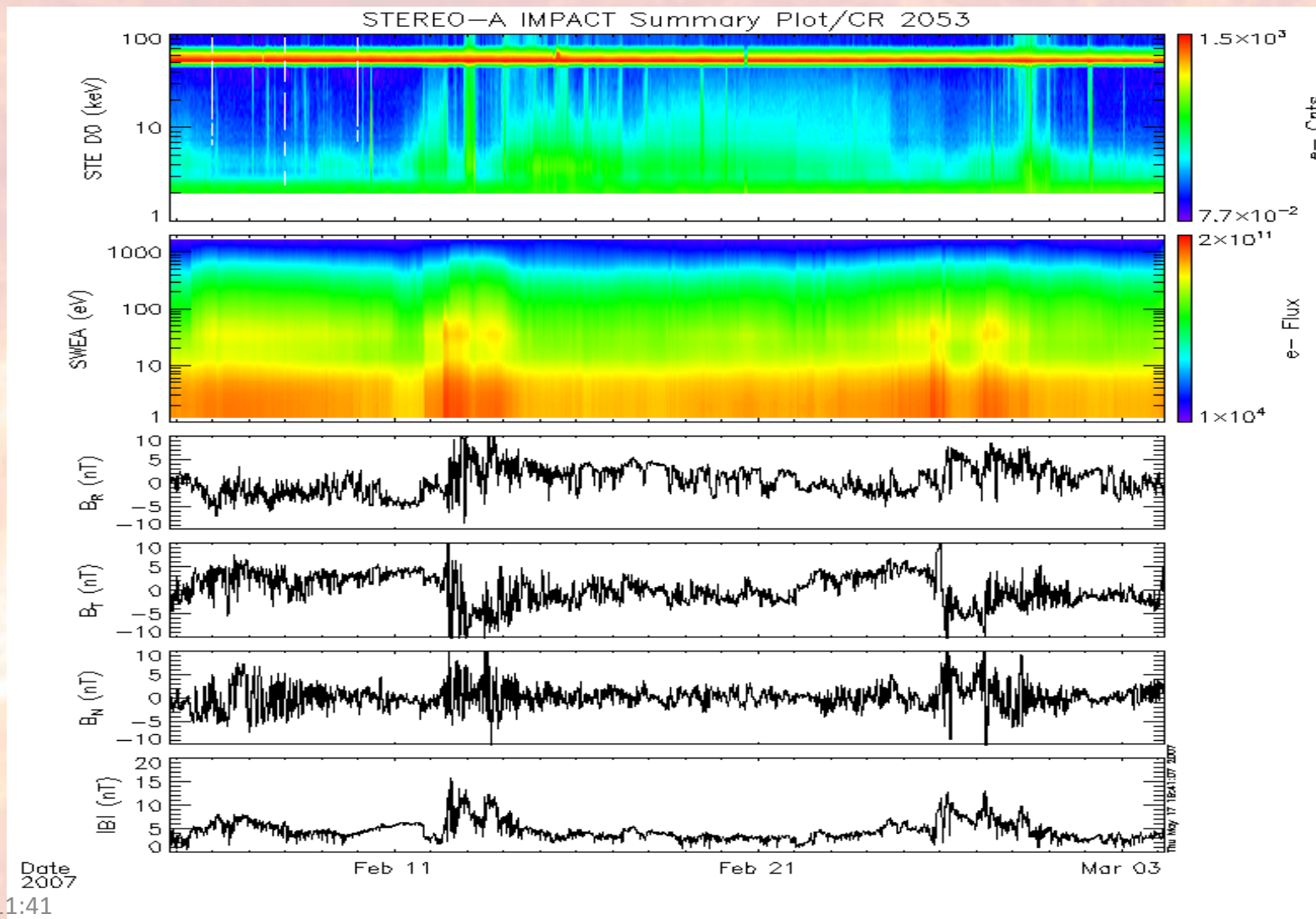

W jego skład wchodzi siedem instrumentów, które pozwalają realizować następujące zadania:

- badanie rozkładu cząstek w wietrze słonecznym
- pomiar lokalnego (w otoczeniu satelity) pola magnetycznego
- analiza wysokoenergetycznych cząstek pochodzących ze Słońca (SEP)

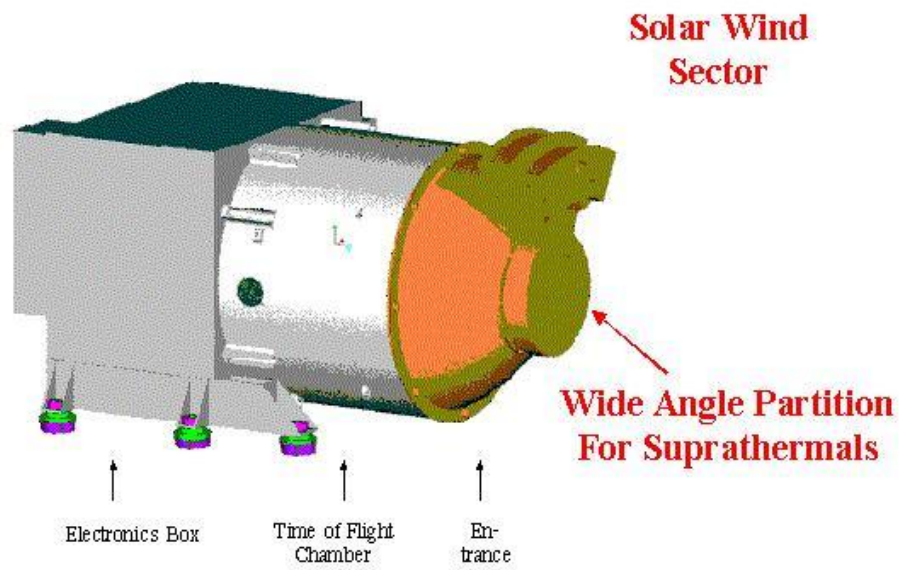

STeReO - IMPACT

STeReO - PLASTIC

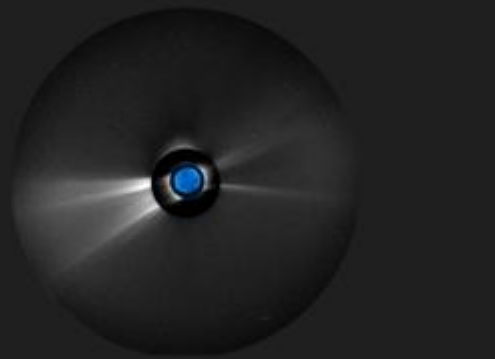
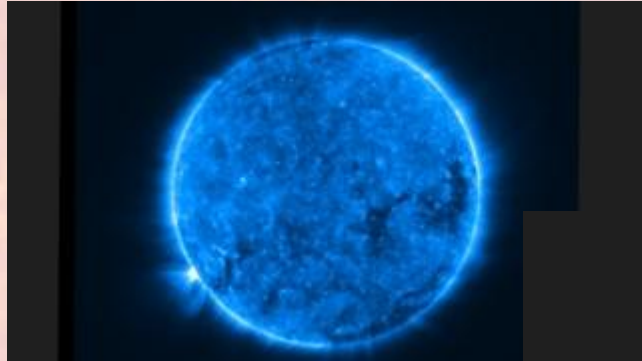

Uzyskanie rozkładu cząstek po energiach (widma)

Pomiar składu, rozkładu ładunku oraz prędkości wiatru słonecznego dla najbardziej obfitych jonów (np. C, O, Ne, Mg, Si i Fe)

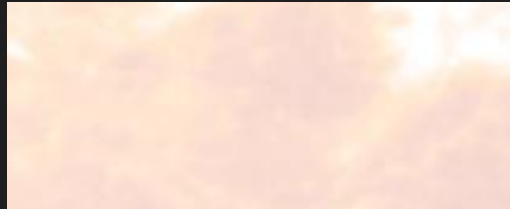
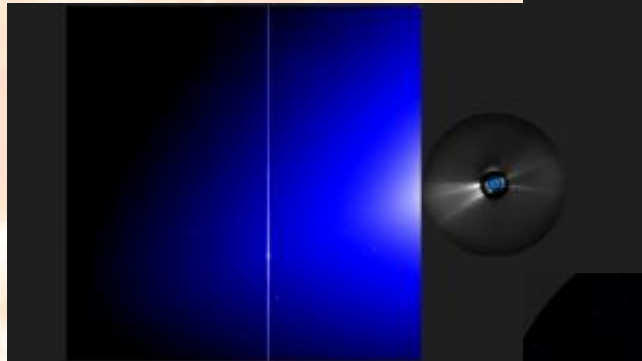
STeReO - SECCHI

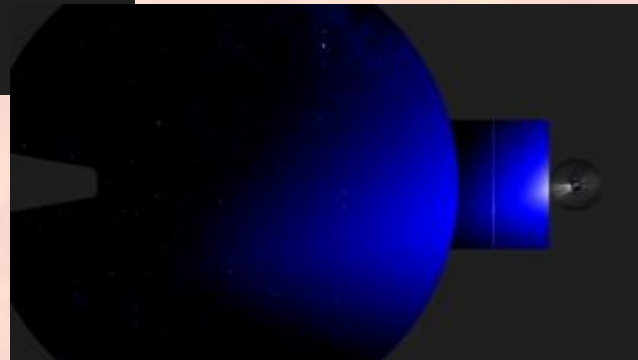
- dwa koronografy

- teleskop EUV

- „teleskop heliosferyczny”

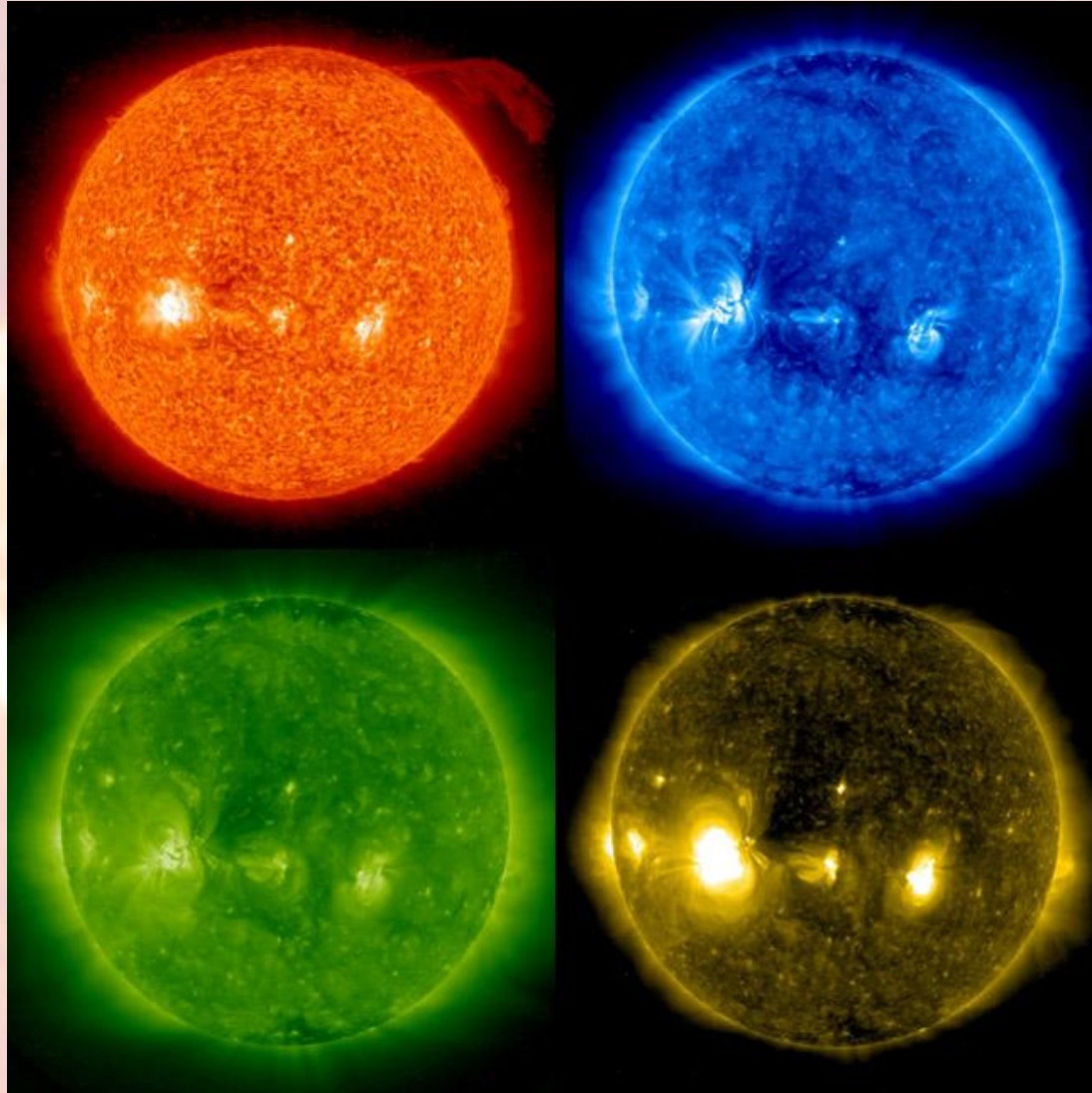

Taki zestaw instrumentów
pozwalą śledzić CME od
powierzchni Słońca do
ponad 300 R (orbita Ziemi)!

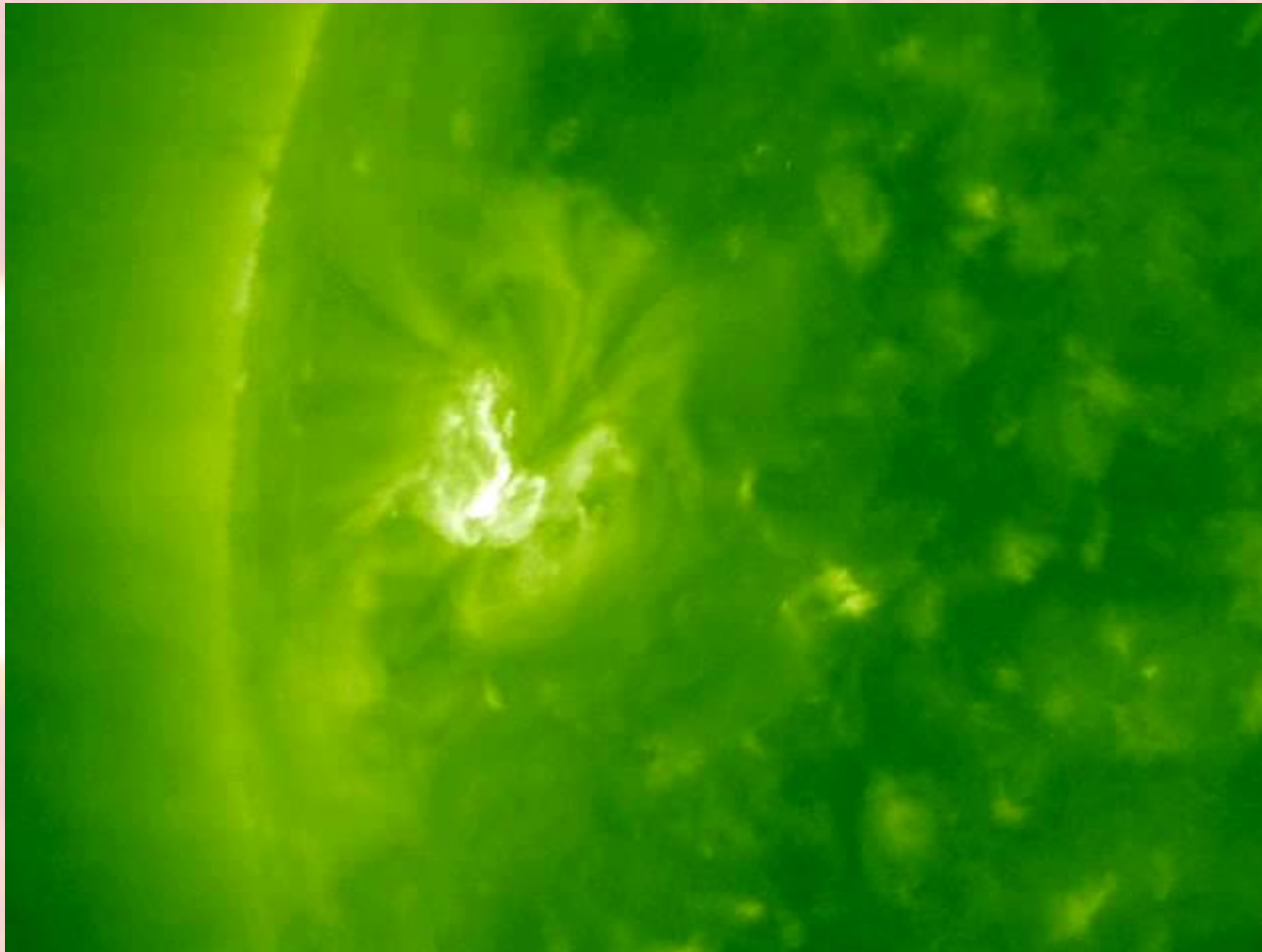

SECCHI – teleskop EUV

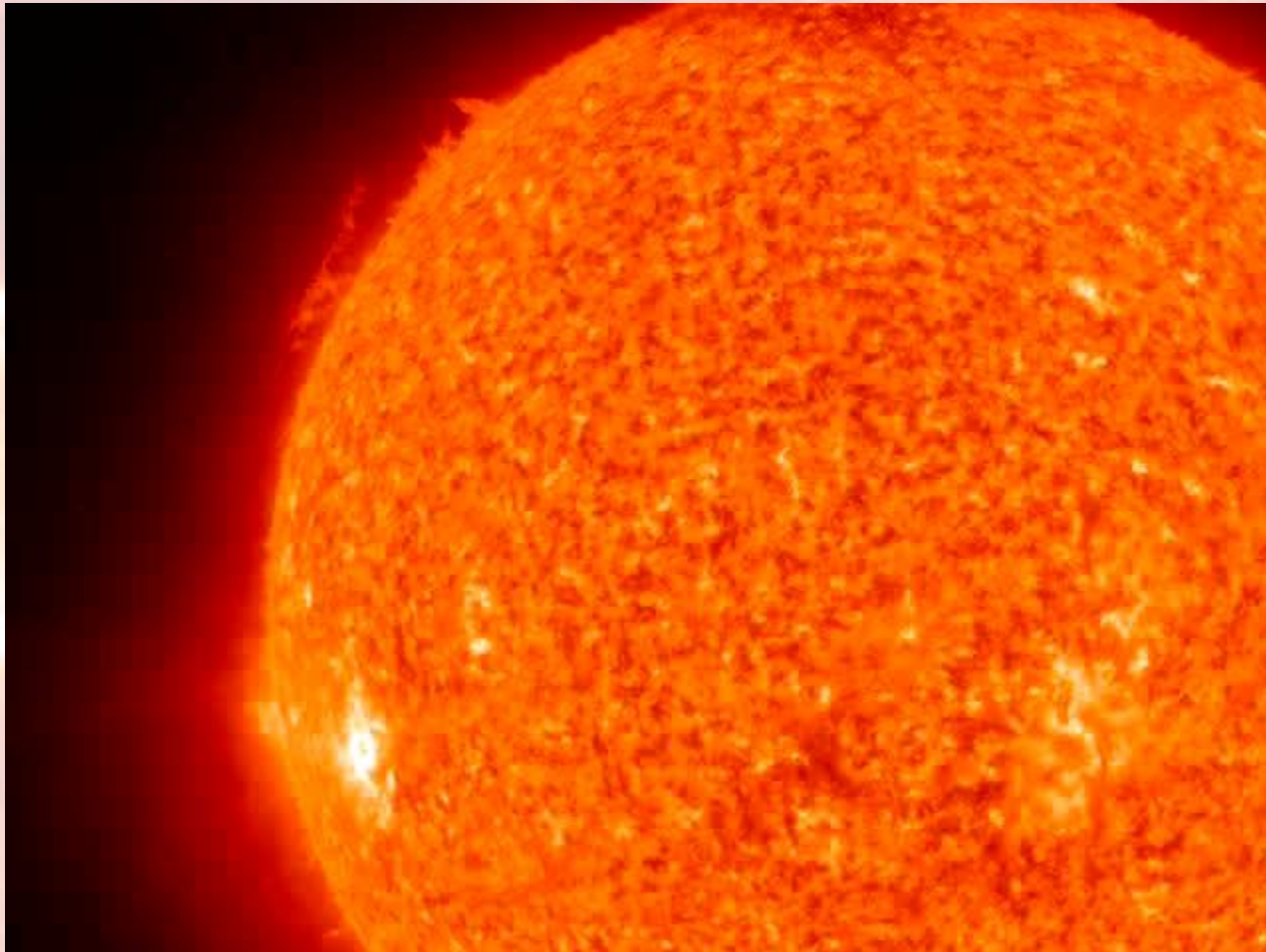

SECCHI – teleskop EUV

SECCHI – teleskop EUV

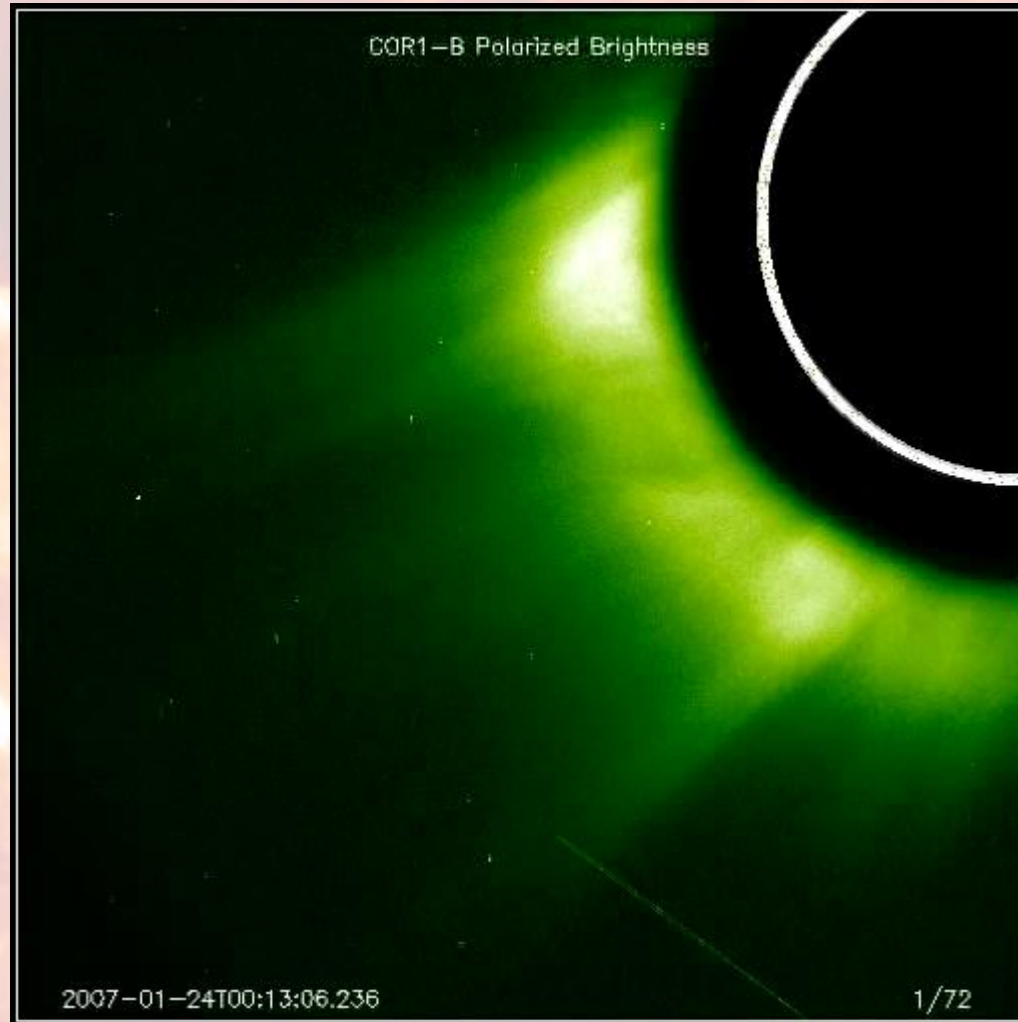

„Zaćmienie” Słońca

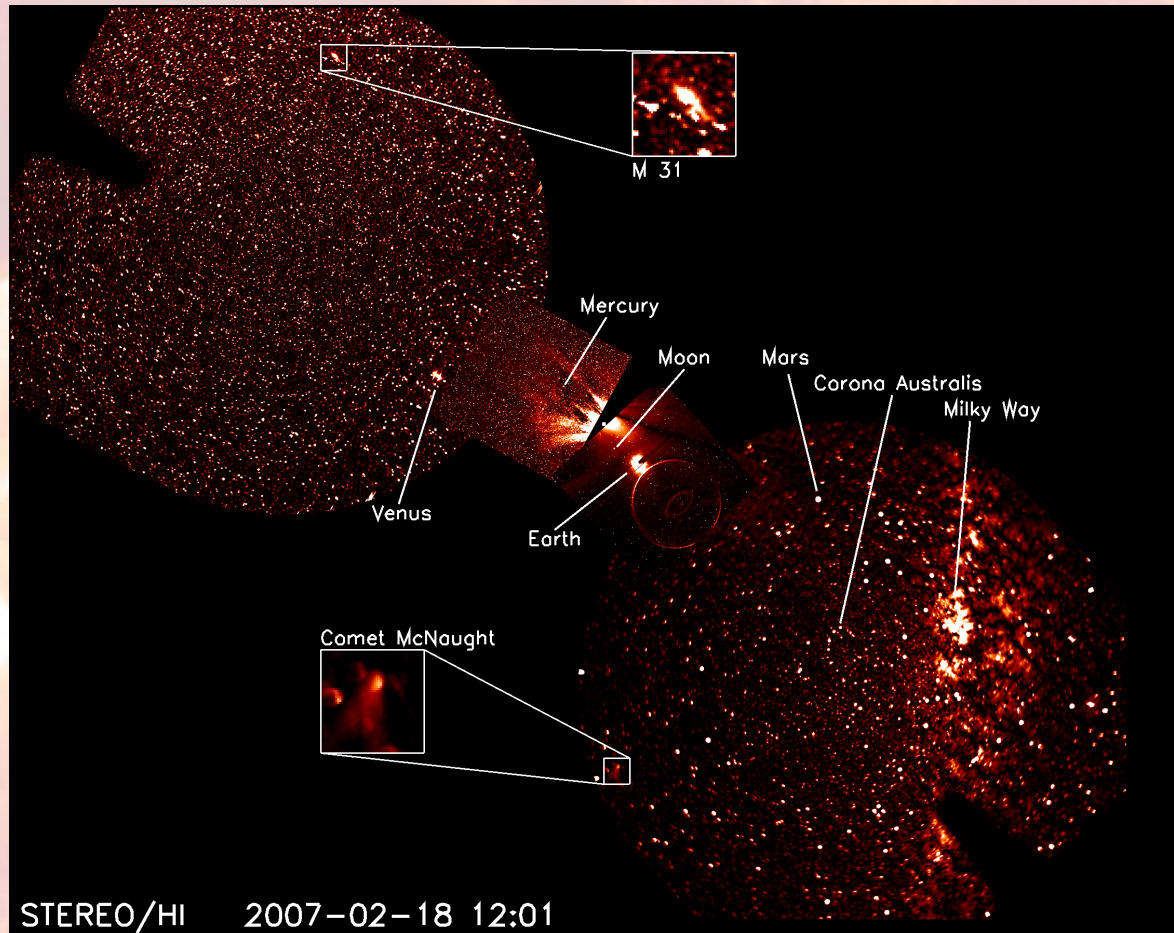

SECCHI – koronograf

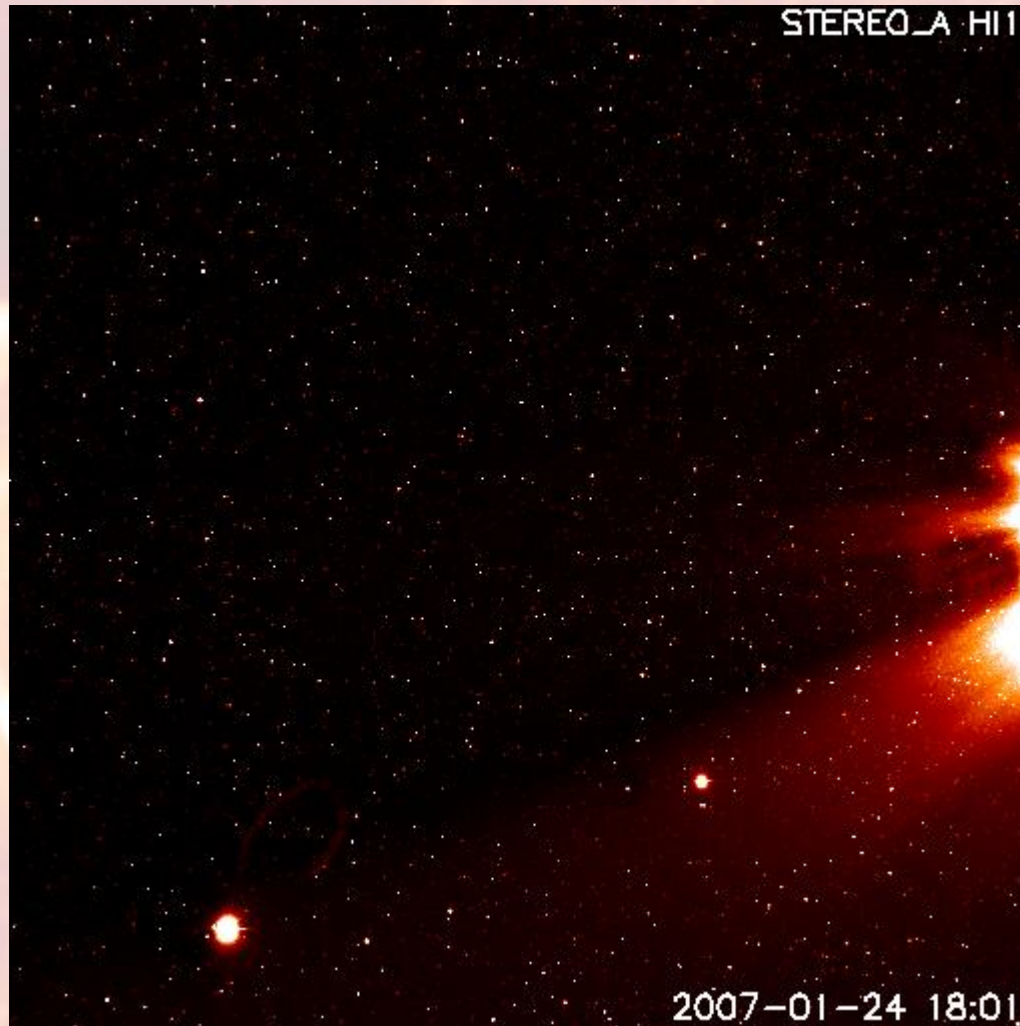

SECCHI – teleskop heliosferyczny

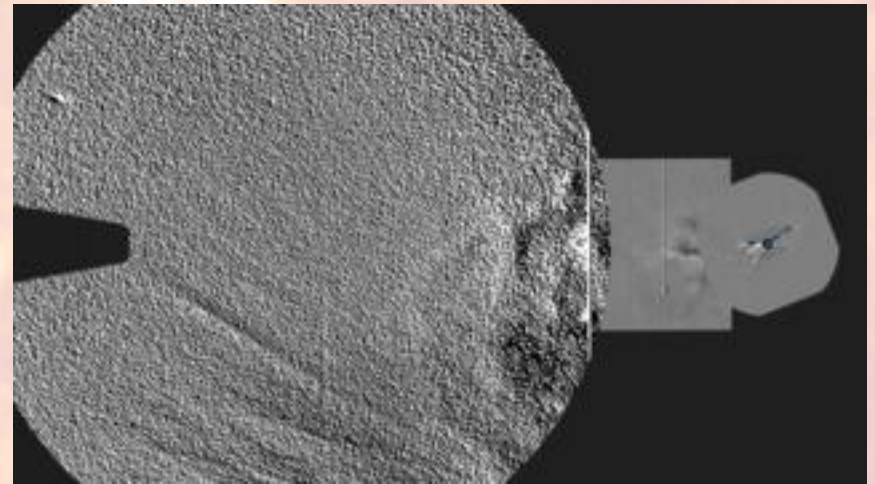
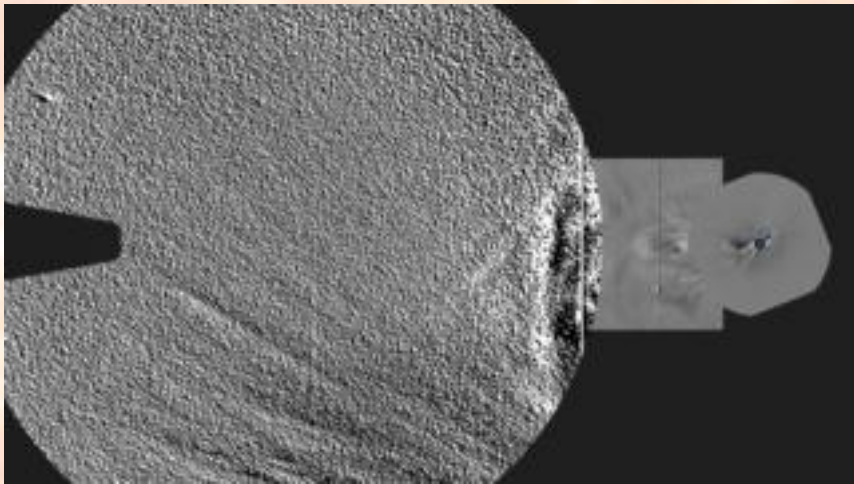
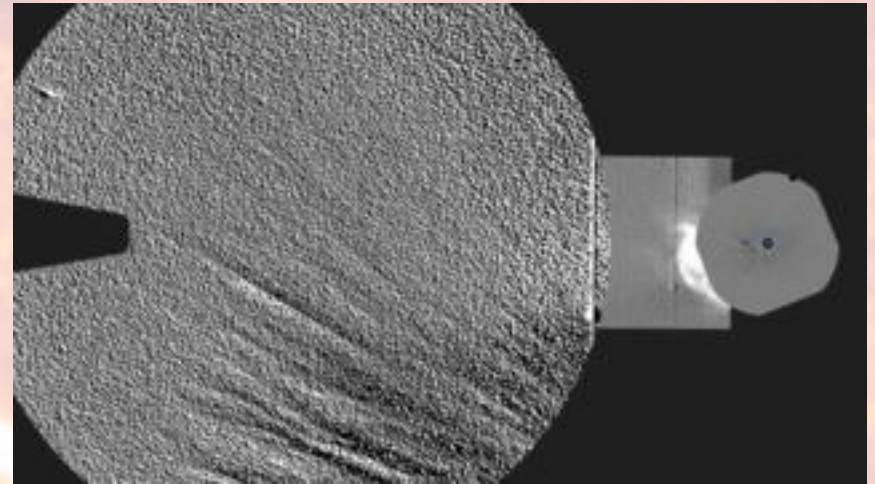
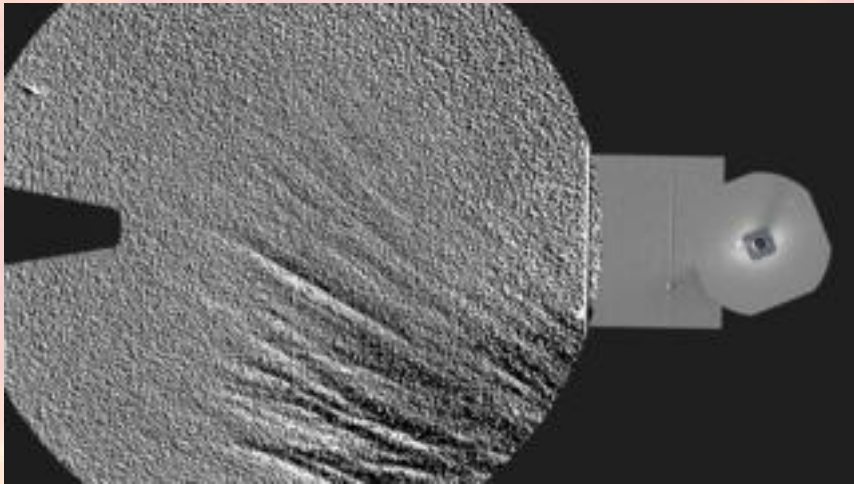

SECCHI – teleskop heliosferyczny

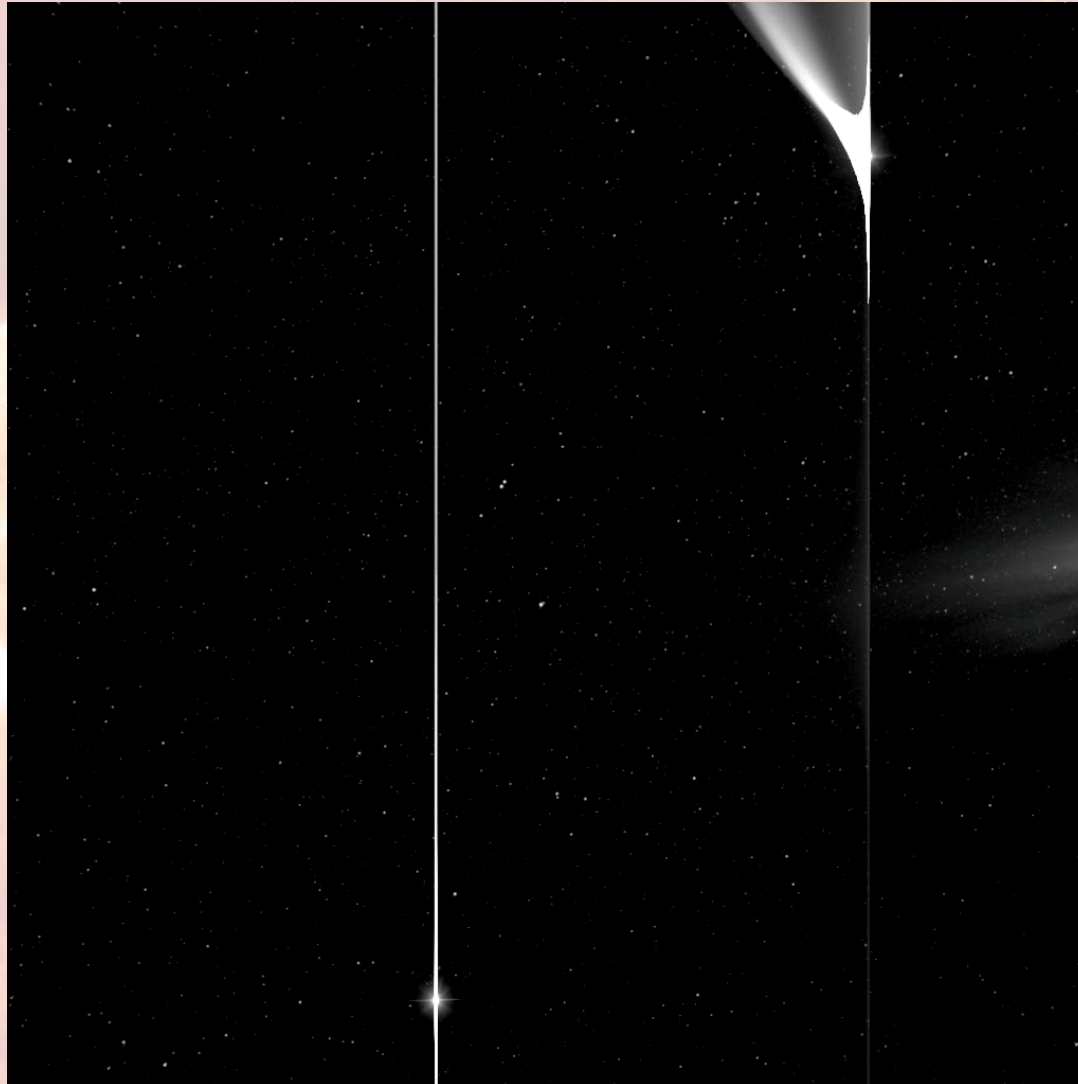
SECCHI – obserwacje CME

11:41

SECCHI – teleskop heliosferyczny

Co dalej?

2008 Solar Dynamics Observatory (SDO)

2009 SphinX

2012 Solar Polar Imager

2016 Solar Probe

2016 Solar Orbiter

2015-2020 DOPPLER

2020-2025 Reconnection and Microscale Probe

2025 Stellar Imager

KONIEC